

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının**

2017-ci ildəki fəaliyyəti haqqında

HESABAT

Bakı 2017

MÜNDƏRİCAT

Giriş	3
QHT-lərə dövlət dəstəyinin əsas istiqamətləri üzrə həyata keçirilən tədbirlər	
• Məlumat dəstəyi.....	3
• Konsultativ dəstək	4
• Təşkilati-texniki dəstək	5
• Metodiki dəstək	14
• Maliyyə dəstəyi	14
• QHT-lər tərəfindən xərclənən vəsaitin müqayisəli təhlili	17
• Həyata keçirilən layihələr üzrə statistik göstəricilər	17
Cari fəaliyyət	
• Şuranın iclasları	19
• Apellyasiya komissiyasının fəaliyyəti.....	19
• Layihələrin icrasına nəzarət və monitorinq	20
• Dövlət proqramlarından irəli gələn vəzifələr	22
• Digər tədbirlər	24
• Bakı QHT Resurs və Təlim Mərkəzinin fəaliyyəti.....	30
Beynəlxalq əlaqələr	
• Görüşlər.....	31
• Səfərlər.....	32
• Şuranın dəstəyi ilə yerli QHT-lərin beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı.....	34
• Şuranın maliyyə yardımı ilə xarici QHT-lərin həyata keçirdiyi layihələr.....	36
Yekun.....	36

Giriş

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası Əsasnaməsinə və QHT-lərə dövlət dəstəyi Konsepsiyasına uyğun olaraq ölkə QHT-lərinin inkişafı istiqamətində fəaliyyətini davam etdirmişdir. Ötən illərdə olduğu kimi, 2017-ci ildə də qeyri-hökumət təşkilatlarının ictimai əhəmiyyət kəsb edən müxtəlif təşəbbüsləri dəstəklənmiş və ölkədə vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı məqsədilə çoxsaylı tədbirlər həyata keçirilmişdir.

İl ərzində Şura QHT-lər üçün iki grant müsabiqəsi keçirmişdir. Müsabiqə mövzuları ölkə QHT-lərinin iştirakı ilə müzakirə edilmiş, QHT-lərə dövlət dəstəyi Konsepsiyasında təsbit olunan sahələr əsas götürülməklə QHT-lərin rəy və təklifləri nəzərə alınmışdır. Şuranın elan etdiyi grant müsabiqələri, faktiki olaraq, müasir ölkə həyatının ictimai aktuallığı ilə seçilən bütün məsələlərini əhatə etmişdir. Müsabiqələrə təqdim olunan QHT layihələrinə həssaslıqla yanaşılmışdır. İnsan hüquqları və demokratiya, açıq hökumətin təşviqi və korrupsiyanın qarşısının alınması, şəffaflıqla bağlı institusional məsələlər, ictimai əhəmiyyət kəsb edən müxtəlif mövzular üzrə maarifləndirmə, Azərbaycanın milli maraqlarının müdafiəsi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi işğalçılıq siyasəti, beynəlxalq əməkdaşlıq, ətraf mühit və sağlamlıq məsələləri, Xocalı soyqırımının 25 illiyi, Aprel döyüşlərinin qəhrəmanlıq nümunələrinin təbliği, sosial məsələlər və digər istiqamətlər üzrə müəyyən olunmuş mövzular Şura tərəfindən maliyyələşdirilmişdir. Bu mövzularla yanaşı, QHT-lərin digər ictimai qurumlarla əməkdaşlığının gücləndirilməsi, ictimai nəzarət və şəffaflıq məsələləri, mədəniyyətimizin ayrı-ayrı sahələri ilə bağlı məsələlərin gündəmə gətirilməsi və yeni yanaşmalar tələb edən bir sıra digər məsələlər də layihə mövzusu olaraq QHT-lərə təklif edilmişdir. Xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlərdə və konfranslarda yerli QHT-lərin iştirakı Şura tərəfindən təmin edilmişdir.

QHT-lərə dövlət dəstəyinin əsas istiqamətləri üzrə həyata keçirilən tədbirlər

• Məlumat dəstəyi

Şuranın, eləcə də ölkə QHT-lərinin fəaliyyəti barədə ictimaiyyəti məlumatlandırmaq, qeyri-hökumət təşkilatlarının inkişaf dinamikasını, yerinə yetirilən layihələrin icra vəziyyətini və nəticələrini işıqlandırmaq məqsədilə Şuranın aylıq "Vətəndaş cəmiyyəti" jurnalının yeni tərtibatla nəşri uğurla davam etdirilmişdir. 2017-ci ildə "Vətəndaş cəmiyyəti" jurnalının 12 sayı işıq üzü görmüşdür. Jurnalda ölkə QHT-lərinin bütün fəaliyyət istiqamətləri üzrə həyata keçirdiyi layihələrin icra prosesi, əldə olunan nəticələr və hesabatlılıq, eləcə də QHT qanunvericiliyi, beynəlxalq təcrübə mübadiləsi və başqa mövzularda məlumat, məqalə, müsahibə, metodiki tövsiyə xarakterli materialların nəşri davam etdirilmişdir.

Jurnalın hər sayında Şuranın reallaşdırdığı tədbirlər də daxil olmaqla, QHT fəaliyyətinə aid mövzularda 50-dən artıq məqalə və müsahibə, ayrı-ayrı yenilikləri əks etdirən məlumatlar dərc edilmişdir. Jurnalist seçimində Şuranın maliyyələşdirdiyi layihələr haqqında məlumatlar üstünlük təşkil etsə də, başqa donorların dəstəklədiyi QHT layihələri ilə bağlı məlumatlar da jurnalda dərc olunmuşdur. Belə ki, Gənclər Fondunun və başqa donorların maliyyələşdirdiyi QHT layihələri də daim jurnalın diqqət mərkəzində

olmuş və bu layihələrin icrası haqda məlumat və məqalələr rəngli fotosəkillərin müşayiəti ilə dərc edilmişdir.

Jurnal, həmçinin ölkə gündəmində olan bütün aktual məsələlərlə bağlı müxtəlif səviyyəli ekspert şərhələrinə, dövlət məmurları və Milli Məclis deputatlarının da fikirlərinə daim öz səhifələrində yer ayırmış, mətbuatda ifadə azadlığı və plüralizm prinsiplərinin qorunmasına səy göstərmişdir.

QHT-lərə onlayn informasiya dəstəyinin verilməsi məqsədilə Şuranın hər gün yenilənən www.qhtxeber.az saytı da il ərzində davamlı olaraq fəaliyyət göstərmişdir. Saytda ölkənin ictimai sektoruna aid praktiki və nəzəri məsələlər işıqlandırılmışdır. Saytda QHT-lərin fəaliyyətini əks etdirən bütün növ xəbərlər, elanlar, hesabatlar yeni dizaynda yerləşdirilir, QHT qanunvericiliyi, donor fəaliyyəti, QHT-lərin koalisiya və beynəlxalq əməkdaşlığı haqqında materiallar ictimai müzakirəyə çıxarılır. İl ərzində sayta 48 min xəbər yerləşdirilib və sayta ümumi baxış 340 min İP təşkil edir. Sayta 20 foto blok yerləşdirilib və foto bloka ümumi baxış 36560 İP təşkil edir. İl ərzində ən çox daxil olma dekabr ayında 10 min İP-dən olub. “Ən çox oxunan” reyting cədvəlində Şura sədrinin açıqlamaları, müsahibələri, xarici səfərləri, QHT fəaliyyətində effektivliyin artırılması üçün Şuranın həyata keçirdiyi tədbirlər, elan olunan maliyyə müsabiqələri təşkil edir. Portalın məlumat yayma siyasəti əsasən sosial şəbəkələr vasitəsilə həyata keçirilir. Belə ki, www.qhtxeber.az saytının sosial şəbəkədə öz səhifəsi və bu səhifənin 5800-dən ən çox izləyicisi, “Qhtxeber Qrupu”nda isə 6000-nə yaxın üzv var. Tanınmış mətbu orqanlarda QHT-lərlə bağlı məlumatlar www.qhtxeber.az saytına istinadla yayılır. Bundan başqa, Şura və onun fəaliyyəti haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün təşkilatın Azərbaycan və ingilis dillərində rəsmi www.cssn.gov.az saytı da fəaliyyət göstərir. İl ərzində Şuranın fəaliyyəti və keçirdiyi ayrı-ayrı tədbirlər haqqında mətbuata 41 press-reviz göndərilmişdir.

• Konsultativ dəstək

Şura Katibliyi 2017-ci ildə qrant müsabiqələri çərçivəsində maliyyələşən layihələrin həyata keçirilməsinin effektivliyinin artırılması məqsədilə layihə rəhbərləri və mühasibləri üçün layihələrin idarə olunması və hesabatların təqdim edilməsinə dair məlumatlandırma sessiyaları keçirmiş və məsləhət xidmətləri təşkil etmişdir.

7 aprel 2017-ci ildə Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Şuranın birinci qrant müsabiqəsində qalib gələn QHT-lər üçün məlumatlandırma sessiyası keçirilib. Sessiyada Şuranın icraçı direktoru çıxış edərək Şura ilə QHT-lər arasında müqavilələr imzalamaq üçün tələb olunan sənədlər, müqavilə öhdəlikləri, layihə idarə edilməsinin qayda və istiqamətləri, layihələrin icrası zamanı ortaya çıxan problemlər və onların həlli qaydaları, ötən il layihələrin həyata keçirilməsi zamanı yol verilən nöqsanların təkrarlanmaması üçün atılacaq addımlar haqqında təqdimatları QHT-lərin diqqətinə çatdırıb. Şuranın baş mühasibi maliyyə vəsaitinin idarə olunması, hesabatlılıq, nağdsız ödənişlər və digər zəruri məsələlər barədə məlumat verib. Məlumatlandırma sessiyasında QHT-lərin müsabiqə ilə bağlı sualları cavablandırılıb.

19 aprel 2017-ci ildə QHT-lər üçün 2017-ci il ikinci qrant müsabiqəsi ilə bağlı məlumatlandırma sessiyası keçirilib. Şura Katibliyinin icraçı direktoru çıxış edərək ikinci qrant müsabiqəsinin mövzuları, qayda və şərtləri haqqında ətraflı məlumat verib. İcraçı direktor hər bir istiqamət üzrə mövzuların əhatə dairəsi, layihələrdə problemin qoyuluşu və QHT-lərdən gözlənilən ideya və təşəbbüslərlə bağlı fikirlərini bildirib. Sessiyada QHT-lərin müsabiqə ilə bağlı sualları cavablandırılıb.

QHT fəaliyyətinin qanunvericiliyə və beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə qurulması, QHT təmsilçilərinin idarəçilik qabiliyyətinin artırılması, QHT-lərdə karguzarlıq

işlərinin və mühasibat uçotunun qanunun tələblərinə uyğun aparılması, bu sahədə milli QHT-lərin bilik və bacarıqlarının artırılması Şuranın qarşısında duran başlıca vəzifələrdən biridir. Bu məqsədlə Şura Katibliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Vergilər Məcəlləsində edilən dəyişikliklərin QHT hesabatlığında tətbiqinə, Şuranın 2017-ci il grant müsabiqəsinin qalıblarına layihə idarə edilməsi və hesabatlılıq qaydalarına dair təlimlər, QHT nümayəndələrinə maliyyə və təsviri hesabatların hazırlanması istiqamətində konsultativ xidmətlər təşkil edilmişdir. Konsultativ xidmətlər əsasən elektron qaydada həyata keçirilib.

• Təşkilati-texniki dəstək

QHT fəaliyyətinin qanunvericiliyə və beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə qurulması, QHT təmsilçilərinin idarəçilik qabiliyyətinin artırılması, QHT-lərdə kargüzarlıq işlərinin və mühasibat uçotunun qanunun tələblərinə uyğun aparılması, bu sahədə QHT-lərin bilik və bacarıqlarının artırılması Şuranın qarşısında duran başlıca vəzifələrdən biridir. Bu məqsədlə il ərzində bir sıra mühüm tədbirlər, seminarlar, konfranslar, ictimai müzakirələr və təlimlər həyata keçirilib.

23 yanvar 2017-ci ildə Şura üzvü Sağlam İnkişaf və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Anar Xəlilovun səhiyyə, sağlamlıq və ekologiya məsələləri üzrə ixtisaslaşmış QHT-lərlə görüşü keçirilib. Görüşdə Şura üzvü Şuranın dəstəyi ilə həyata keçirilən layihələrin icrasının yekunları, QHT-lərin qarşılaşdıqları problemləri və onların həlli istiqamətində müzakirələr aparıb. Tədbirdə iştirak edən QHT rəhbərləri səhiyyə, sağlamlıq və ekologiya istiqaməti üzrə fəaliyyət göstərən təşkilatların fəaliyyətinin koordinasiyasını təşkil etməyin faydalı olacağını qeyd edərək müvafiq koalisiyanın yaradılmasının təklif ediblər.

26 yanvar 2017-ci ildə Şura Katibliyinin 2016-cı ildəki fəaliyyətinin yekunlarına dair müşavirə keçirilib. Şura sədri Azay Quliyev Katibliyin fəaliyyəti və qarşıda dayanan vəzifələr haqqında fikirlərini bildirib. Şura sədri ötən il elektron, daxili nəzarət və qiymətləndirmə xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi ilə də bağlı bir sıra mühüm addımlar atıldığını bildirib. Müşavirədə Şura Katibliyinin icraçı direktoru Katibliyin 2016-cı ildəki fəaliyyəti haqqında ətraflı məruzə ilə çıxış edib. Şura Katibliyinin ötən ildə məhsuldar fəaliyyət göstərdiyini qeyd edən icraçı direktor qurumun elektron resurslarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində görülən işlərdən danışib. Şuranın cssn.gov.az, qhtxeber.az və e-qht.az saytları yenidən qurulub. Şura 4 sahə üzrə (müsabiqə üzrə layihələrin qəbulu; təsviri və maliyyə hesabatlarının qəbulu; dövlət orqanları tərəfindən QHT-lərə grant verilməsinin Şura ilə razılaşdırılması; Apellyasiya Komissiyasına müraciət) elektron xidmət göstərir. İcraçı direktor Şuranın çap və elektron media orqanları – qhtxeber.az saytı və "Vətəndaş cəmiyyəti" jurnalının QHT-lərə informasiya dəstəyini 2016-cı ildə də davam etdirdiyini deyib. Müşavirədə Şuranın bölmə rəhbərlərinin məruzələri dinlənilib. İclasda həmçinin QHT-lərin layihələrinin icra və monitoring vəziyyəti, elektron xidmət səviyyəsinin artırılması yolları və digər vacib məsələlər geniş müzakirə olunub.

27 yanvar 2017-ci ildə Şura 2016-cı ildəki fəaliyyətinin yekunları ilə bağlı hesabat konfransı keçirib. Toplantıda çıxış edən Şura sədri Azay Quliyev şəffaflıq və hesabatlılığın rəhbərlik etdiyi qurumun ən vacib prinsiplərindən olduğunu vurğulayıb. Şura sədri Şuranın 2016-cı ildəki fəaliyyətinə dair ictimaiyyət qarşısında geniş hesabatla çıxış etdiyini qeyd edib. O bildirib ki, ötən il Şura QHT-lərin 556 layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 5 369 535 manat vəsait ayırıb. Bu layihələrin icrasına 2018 nəfər işçi cəlb olunub. 45 televiziya verilişi, 29 sosial çarx, 25 film çəkilib, 23 sayt yaradılıb.

Maliyyələşən layihələr üzrə ölkənin 54 şəhər və rayonlarında müxtəlif tədbirlər həyata keçirilib. Şura sədri ötən il Şuranın heyətindəki mühüm hadisələrdən biri kimi qurumun üzvlüyünə ixtisaslaşmış 8 QHT qrupunda keçirilən seçkilərdə iştirak edən 43 namizəddən 24 nəfərin qalib olduğunu bildirib. 2016-cı ildə QHT sektorunun üzleşdiyi problemlərin həlli istiqamətində Şuranın yaratdığı institusional mexanizmlərin effektiv fəaliyyət göstərdiyi qeyd edilib. O həmçinin qeyd edib ki, 2015-ci ildən Şura yanında Hüquq və Monitoring Komissiyası fəaliyyət göstərir. 9 sentyabr 2016-cı ildə isə Şuranın təşkilatçılığı ilə Açıq Hökumətin Təşviqinə dair Hökumət-Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu Platforması təsis olunub. İlk dəfə olaraq bu Platformada hakimiyyətin hər üç qolunun və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının nümayəndələri təmsil olunur. QHT-hökumət tərəfdaşlığının inkişafı istiqamətində atılan bu mühüm addımlar nəticəsində indiyədək 9 QHT-nin bank hesablarından həbs götürülüb, 8 QHT-yə qarşı tətbiq olunmuş vergi sanksiyaları ləğv edilib, 1 QHT haqqında başlanmış cinayət işi dayandırılıb, 33 QHT-nin xarici donor hesabına maliyyələşən 32-dən çox grant müqaviləsi qeydə alınıb, qeydiyyatı yubanan 15 QHT-nin dövlət qeydiyyatı problemi həll edilib. Bu müsbət tendensiya hazırda da davam etməkdədir. Şura sədri qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının ərazisində grantların verilməsi prosedurunda "bir pəncərə" prinsipinin tətbiqi haqqında cənab prezident İlham Əliyevin 21 oktyabr 2016-cı ildə imzaladığı fərmanında bu sahə üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən bir sıra ciddi və əhəmiyyətli dəyişikliklər əksini tapıb. Azay Quliyev QHT-lərin fəaliyyət imkanlarının stimullaşdırılması baxımından böyük önəm kəsb edən bu fərmana görə QHT sektoru adından cənab prezident İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü bildirib. Bu dəyişikliklərdə hökumət-QHT dialoqunun ən effektiv modeli olan "Açıq Hökumətin Təşviqinə dair Hökumət-Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu Platforması"nın söyləri nəticəsində verilmiş təkliflərin bir çoxu nəzərə alınıb. Azay Quliyev həmçinin Şura Katibliyi ilə QHT-lər arasında təmasın minimuma endirilməsi üçün təsviri və maliyyə hesabatlarının razılaşdırılmasının və qəbulunun tam şəkildə elektron qaydada aparılmasına başladığını da deyib. Şura sədri rəhbərlik etdiyi qurumun tətbiq etdiyi yeniliklərdən danışaraq qeyd edib ki, QHT-lərin ərizə, təklif və şikayətlərinin qəbulu üçün yeni xidmət (daxili nəzarət və qiymətləndirmə) və qaynar xəttin yaradıldığını da vurğulayıb. Şura sədri dövlət büdcəsindən 2017-ci ildə Şuraya ayrılan vəsaitin ötən ilə nisbətən 1 600 000 manat azalmasının müəyyən çətinlik yarada biləcəyini qeyd edərək QHT-ləri daha innovativ və səmərəli fəaliyyətə çağırıb. Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov 2016-cı ildə QHT-lərə dövlət dəstəyinin istiqamətlərinə uyğun olaraq görülən işlər, Şuranın həyata keçirdiyi tədbir və müsabiqələr, dövlət proqramlarının icrası çərçivəsində həyata keçirilən işlər, layihələrin idarə olunması və monitorinqlərin təşkili, beynəlxalq əlaqələr, çap məhsulları, elektron resurslar, monitorinqlər zamanı aşkarlanan problemlər və onların həlli istiqamətində atılmış addımlar, layihələr üzrə ən yaxşı nümunələr və yeni hədəflər barədə geniş məruzə ilə çıxış edib. Daha sonra 2016-cı ildə layihələrin icrasını ən yüksək səviyyədə həyata keçirmiş QHT rəhbərlərinə Şura tərəfindən mükafatlar təqdim olunub. Konfransda ABŞ, Niderland, Almaniya, Polşa, Türkiyə, Rusiya, Belçika, İsveçrə səfirliyinin, həmçinin Avropa İttifaqı və BMT-nin Azərbaycandakı ofislərinin nümayəndələri də iştirak edib.

18 aprel 2017-ci ildə Şura üzvü Beynəlxalq Münasibətlərin Araşdırılması Mərkəzi İctimai Birliyinin sədri Rufiz Qonaqovun iqtisadi və sosial məsələlər üzrə ixtisaslaşmış QHT-lərlə görüşü keçirilib. Görüşün keçirilməsində məqsəd layihələrin icrasının səmərəliliyinin artırılması, daha uğurlu nəticənin əldə olunması üçün bütün imkanların səfərbər olunmasından ibarət olub. Şura üzvü Rufiz Qonaqov ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı istiqamətində həyata keçirilən dövlət siyasəti və QHT-lərin bu prosesdə oynadığı rolun əhəmiyyəti haqqında QHT-lərə məlumat verib. Şura üzvü həmçinin, QHT-lərin

ərazisinin bir qismi işğal altında olan dövlət olaraq düşməyə qarşı informasiya savaşında və antiəzərbaycan dairələrin təxribatlarına qarşı aktiv şəkildə fəaliyyət göstərdiyini, ancaq bunun hələ yetərli olmadığını vurğulayıb. Görüşdə QHT-lərlə media qurumları arasındakı əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da intensivləşdirilməsinin vacib olduğu qeyd olunub.

20 aprel 2017-ci ildə “qaçqın, köçkün, əlil və veteranların məsələləri” qrupuna aid, ixtisaslaşmış QHT-lərlə görüş keçirilib. Şura sədri, Milli Məclisin deputatı Azay Quliyev qaçqın və məcburi köçkünlərin, veteran və şəhid ailələrinin əhalinin ən həssas təbəqəsindən olduğunu qeyd edib. Bu istiqamətdə həyata keçirilən məqsədyönlü dövlət siyasəti haqqında danışan Şura sədri QHT-lərin də bu sahədə fəal olduğunu qeyd edib. Şura sədri Ermənistanın Azərbaycana qarşı etnik təmizləmə və hərbi təcavüzünün başladığı ən ağır günlərdə silaha sarılaraq ərazi bütövlüyümüz uğrunda vuruşan insanların qəhrəmanlıqlarının heç zaman unudulmadığını və onların problemlərinin həlli üçün dövlət qurumları ilə QHT-lərin yaxından əməkdaşlıq etdiyini vurğulayıb. Şura sədri rəhbərlik etdiyi qurumun 2017-ci il II qrant müsabiqəsinin mövzularının əksəriyyətinin müharibədən zərər çəkən şəxslərin sosial-ictimai müdafiəsinin, düşməyə qarşı informasiya savaşının gücləndirilməsi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı işğalçılıq siyasətinin ifşası olduğunu deyib. Şuranın Qarabağ qaziləri, şəhid ailələri, qaçqın və məcburi köçkünləri hər zaman diqqətdə saxladığı və hər il bu istiqamət üzrə onlarla QHT layihəsini maliyyələşdirdiyi qeyd edilib. Şura sədri bu sahədə fəaliyyətin uğurlu koordinasiyasına görə Şura üzvü E.Həsəniyə təşəkkür edib və onun fəaliyyətinin təqdirəlayiq olduğunu vurğulayıb. Şura üzvü Emin Həsəni Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında, müharibə qəhrəmanlarımızın tanınması, gənc nəslin vətənpərvər ruhda yetişdirilməsində, antiəzərbaycan dairələrin təxribatlarının qarşısının alınmasında QHT-lərin fəaliyyətinin mühüm əhəmiyyət daşıdığını deyib. O, QHT-lərdən Ermənistanın törətdiyi vəhşiliklərin ifşası istiqamətində innovativ təşəbbüslər gözlədiyini deyib və onları milli məsələlərlə bağlı petisiyalarda fəallığı artırmağa dəvət edib.

21 aprel 2017-ci ildə Şura Katibliyinin cari ilin birinci rübündəki fəaliyyətinin yekunlarına dair müşavirə keçirilib. Şura sədri, Milli Məclisin deputatı Azay Quliyev Katibliyin fəaliyyəti və qarşıda dayanan vəzifələr haqqında fikirlərini bildirib. Qeyd edilib ki, hər rüb keçirilən bu iclasların məqsədi Katibliyin həyata keçirdiyi işlər haqqında hesabatları dinləmək, ortaya çıxan problemlərin həlli ilə bağlı çevik və effektiv qərarlar qəbul etmək və gələcək fəaliyyətin planlaşdırılmasıdır. Şura Katibliyinin icraçı direktoru Katibliyin 2017-ci ilin birinci rübündəki fəaliyyətinin yekunları ilə bağlı ətraflı məruzə ilə çıxış edib. Şuranın elektron xidmətlərinin, proqram təminatının təkmilləşdirilməsi, Şura üzvlərinin QHT-lərlə görüşlərinin təşkili, Katibliyin bölmələrinin iş planlarının hazırlanması, QHT layihələrinin daha praktik və cəmiyyət üçün aktual olan məcraya yönləndirilməsi istiqamətində görülən işlər haqqında danışılıb. İcraçı direktor həmçinin qarşıya çıxan problemlər, onların həlli üçün atılan addımlar və irəli sürülən təkliflərlə də bağlı məlumat verib. Müşavirədə Şuranın baş mühasibinin, Daxili nəzarət və qiymətləndirmə üzrə əlaqələndiricinin, Beynəlxalq əlaqələr, analitik təhlil və ekspertiza bölməsinin, Layihələrin idarə edilməsi bölməsinin və İctimaiyyətlə əlaqələr bölməsinin rəhbərlərinin məruzələri dinlənilib. İclasda Şuranın Bakı Resurs və Təlim Mərkəzinin işinin gücləndirilməsi, təlim ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi, hesabat formalarının təkmilləşdirilməsi, Şuranın dəstəyi ilə hazırlanmış film və kitabların sərəhsinin keçirilməsi, göstərilən xidmətlərdən elektron istifadə imkanlarının öyrənilməsi və tətbiqi, Şuranın dəstəyi ilə yaradılan elektron resursların monitoringi və analitik məqalələrin çapı ilə bağlı qərarlar qəbul edilib.

24 aprel 2017-ci ildə Şurada Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun (MQF) seçkili orqanlarının, mərkəz rəhbərlərinin və müşavirlərinin iştirakı ilə görüş keçirilib. Şura

sədri, Milli Məclisin deputatı Azay Quliyev MQF-nin Azərbaycanda QHT sektorunun inkişafında oynadığı roldan danışmış və onun ictimai təşkilatların uğurlu əməkdaşlıq platforması olduğunu qeyd edib. MQF-nin prezidenti Forumun ötən ilin dekabrında keçirilən sonuncu qurultayından sonra qurumun yeni rəhbər orqanlarının formalaşdırıldığını bildirib və onların fəaliyyət dairəsi haqqında ətraflı məlumat verib. Qeyd olunub ki, MQF-nin 15 İdarə Heyəti və 5 Nəzarət-Təftiş Komissiyası üzvü, 6 vitse-prezidenti, 10 müşaviri və 26 mərkəz üzrə nümayəndəsi var. Görüşdə iştirak edən MQF üzvü olan QHT rəhbərləri çıxış edərək MQF-nin strukturlarının təkmilləşdirilməsi, vətəndaş cəmiyyətinin aktual mövzularının müzakirələrinin təşkili, ictimai əhəmiyyətli problemlərin həlli ilə bağlı təşəbbüslərin artırılması, QHT-lərin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və digər məsələlərlə bağlı rəy və təkliflərini bildiriblər. Şura sədri MQF üzvlərinin fəaliyyətinin öyrənilməsi, ictimai aktualıq kəsb edən ölkə əhəmiyyətli məsələlərlə bağlı dinləmələrin keçirilməsi, ictimai problemlərin həlli mexanizmlərinin müəyyən olunması, layihə hazırlığı üzrə peşəkarlığın artırılması istiqamətləri üzrə MQF-nin qısa müddət ərzində konkret addımlar atmasının vacib olduğunu vurğulayıb.

29 aprel 2017-ci ildə Şuranın ofisində Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının (MBNP) rəhbərliyinin qeyri-hökumət təşkilatları və kütləvi informasiya vasitələrinin (KİV) nümayəndələri ilə görüşü təşkil olunub. Görüşdə “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” qanundan irəli gələn məsələlər müzakirə edilib. QHT rəhbərləri üzləşdiyi çətinliklərə və digər texniki məsələləri MBNP rəhbərliyinin diqqətinə çatdırıb. Çıxış edən MBNP-nin Direktorlar Şurasının sədri Rüfət Aslanlı isə sözügedən qanunun vacibliyinə toxunaraq qeyd edib ki, sənədin qəbulu iqtisadiyyatın şəffaflaşdırılması baxımından olduqca önəmlidir. R.Aslanlı əlavə edib ki, rəhbərlik etdiyi qurum tərəfindən banklara məktub ünvanlanıb və bildirilib ki, qanunvericiliyə görə dövlət satınalma müqaviləsi üzrə əldə olunan vəsaitin nağdlaşdırılması qadağandır. Banklar isə grant müqaviləsi əsasında QHT-lərə təqdim olunan maliyyə yardımını satınalma vəsaiti kimi qiymətləndirdiyi üçün müəyyən olunmuş həddən aşağı həcmdə vəsaitin nağdlaşdırılmasında QHT-lərə məhdudiyət tətbiq ediblər. R.Aslanlı görüş iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb ki, artıq bununla bağlı banklara müvafiq göstəriş verilib və problem aradan qaldırılıb.

01 may 2017-ci il Şuranın təşkilatı dəstəyi ilə “Azərbaycanda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olunmasında vətəndaş cəmiyyətinin rolu” mövzusunda konfrans keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Baş nazirin müavini Əli Əhmədov iştirak edib. Ə.Əhmədov QHT-lərin fəaliyyətinin daha da genişləndirilməsinə ehtiyac olduğunu və hökumət vətəndaş cəmiyyəti ilə işləməkdə maraqlı olduğunu bildirib. Tədbirdə Şura sədri Azay Quliyev dayanıqlı inkişafda vətəndaş cəmiyyətinin rolu barədə təqdimatla çıxış edib.

03 may 2017-ci ildə “Ailə, qadın və uşaq məsələləri” qrupuna aid QHT-lərin şəhidlərin valideynləri ilə görüşü keçirilib. Şura üzvü Nərgiz Xələf şəhidlərimizin ruhları qarşısında baş əydiyi, onların Azərbaycanın müstəqil ölkə kimi mövcudluğunun başlıca səbəbkarlarından olduğunu deyib. Şura üzvü bütün şəhidlərimizin, o cümlədən də aprel şəhidlərinin vətəndaşlarımızın qürur yeri olduğunu qeyd edərək onlara göstərilən dövlət qayğısından danışmış. Cənab prezident İlham Əliyevin şəhid ailələrinin və Qarabağ qazilərinin ehtiyaclarının qarşılınması istiqamətində atdığı addımlardan, ön cəbhəyə etdiyi müntəzəm səfərlərdən bəhs edilib və QHT-lərin də bu məsələ ilə bağlı üzərinə böyük məsuliyyət düşdüyünü bildirilib. Şura üzvü Emin Həsənlı milli ordumuzun döyüş əhval-ruhiyyəsinin, maddi-texniki təminatının gücləndirilməsi sahəsində görülən işlər haqqında ətraflı məlumat verib. Aprel döyüşlərinin müasir tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsi olduğunu qeyd edən Emin Həsənlı məhz bu tarixdən sonra Ermənistan hakimiyyətində ciddi parçalanmaların baş verdiyini və ölkə daxilində ziddiyətlərin artdığını vurğulayıb. E.

Həsənli aprel döyüşlərindən sonra Ermənistanda cinayətkar rejimin bir çox generallarının vəzifəsindən kənarlaşdırılmasının da silahlı qüvvələrimizin ön cəbhədə qazandığı zəfərin nəticəsi olduğunu deyib. Şura Katibliyinin icraçı direktoru təmsil etdiyi qurumun ölkə həyatındakı ictimai problemlərin həllində hər zaman QHT-lərə dəstək olduğunu bildirib və bugünkü görüşün məqsədinin QHT-lərin diqqətinin şəhid ailələrinə, qəhrəmanlarımıza yönəltmək olduğunu deyib. QHT sədrləri çıxış edərək Şuranın dəstəyi ilə şəhid ailələrinin istək və problemlərinin öyrənilməsi və onların diqqətdə saxlanması, həlli üçün həyata keçirdikləri işlərdən danışblar.

10 may 2017-ci ildə Şuranın üzvü “Konstitusiya” Araşdırmalar Fondunun prezidenti Əliməmməd Nuriyevin “narkomaniyaya, korrupsiyaya, insan alverinə və terrorizmə qarşı mübarizə” sahəsi üzrə ixtisaslaşmış QHT-lərlə görüşü keçirilib. Şura Katibliyinin icraçı direktoru F.Qurbanov Şura üzvlərinin seçildikləri qrupun istiqaməti üzrə fəaliyyət göstərən QHT-lərlə görüşlərin keçirilməsində əsas məqsədin layihələrin icrasında peşəkarlığın artırılması, tədbirlərin keyfiyyətli təşkili, QHT-lərin ictimai problemlərin həllinə innovativ yanaşmasını stimullaşdırmaq kimi məsələlər olduğunu vurğulayıb. Şura üzvü Ə.Nuriyev təmsil etdiyi qurumun hər il “narkomaniyaya, korrupsiyaya, insan alverinə və terrorizmə qarşı mübarizə” istiqaməti üzrə onlarla QHT-nin layihəsini maliyyələşdirdiyini qeyd edib. Şura üzvü ötən müddət ərzində layihələrin icrası zamanı qazanılan təcrübə və qarşıya çıxan problemlərin həlli mexanizmlərinin ciddi müzakirəsinə ehtiyac olduğunu deyib. Bildirilib ki, təcrübədə bəzən layihənin icrasını uğurla həyata keçirmiş QHT-lərin hesabatları normal şəkildə hazırlayıb təqdim edə bilmədiyi hallara da rast gəlinir. Bunların aradan qaldırılması üçün QHT-lərin Şuranın təşkil etdiyi təlimlərdə fəal iştirak etməsinin vacibliyi vurğulanıb. QHT rəhbərləri çıxış edərək layihələrin icra prosesi zamanı qarşılaşdıqları məsələlər haqqında danışaraq rəy və təkliflərini bildiriblər.

23 may 2017-ci ildə Şura üzvü, “Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqası” İcraiyyə Komitəsinin sədri Sahib Məmmədovun “İnsan hüquqları və demokratiya” sahəsində ixtisaslaşan QHT-lərlə görüşü keçirilib. Şura üzvü S.Məmmədov təmsil etdiyi qurumun hər il insan hüquqları və demokratiya istiqaməti üzrə fəaliyyət göstərən onlarla QHT-nin layihəsini maliyyələşdirdiyini bildirib. Qeyd edilib ki, Şura Azərbaycan Respublikasının qeyri-hökumət təşkilatlarına dövlət dəstəyi Konsepsiyasına uyğun olaraq QHT-lərə yalnız maliyyə yardımı göstərmir, həmçinin onlara metodiki, konsultativ və digər formalarda dövlət dəstəyini həyata keçirir. Şuranın fəaliyyətində yarım il ərzində 2 mühüm yeniliyin olduğunu qeyd edən Şura üzvü “Qaynar xətt” xidmətinin yaradılmasından və Apellyasiya komissiyasının fəaliyyətindən söz açıb. QHT-lərin təklif və şikayətlərini asanlıqla Şuraya çatdırma bilmələri üçün “Qaynar xətt” xidmətinin yaradıldığını qeyd edən Şura üzvü qaynar xəttə daxil olan hər bir müraciətə operativ baxılıb, lazımi tədbirlər görüldüyünü qeyd edib. Şura üzvü Apellyasiya komissiyasının bu ildən etibarən daimi işçi orqana çevrildiyini də vurğulayıb. Belə ki, QHT-lər layihə nəticələrindən etirazlarını bildirməklə yanaşı, layihələrin təqdim edilmə, texniki seleksiya ilə bağlı müraciətlərini də Apellyasiya komissiyasına təqdim edə biləcəklər. Apellyasiya komissiyasına ünvanlanan müraciətlərin tam elektron olaraq qəbul olunması üçün tezliklə texniki işin yekunlaşacağı və QHT-lərin www.e-qht.az saytı üzərindən apellyasiya bölməsi vasitəsilə müraciətlərini ünvanlaya biləcəkləri qeyd olunub.

09 iyun 2017-ci ildə Şuranın dəstəyi ilə “Ahıllara və Tənhalara Dəstək” İctimai Birliyinin icra etdiyi “İkinci nəfəs” – ahıl və tənha vətəndaşlar üçün alternativ sosial xidmətlərin təşkili” layihəsi çərçivəsində Quba rayonuna səfər turuna yola salınan bir qrup ahıllarla görüş keçirilib. Şura Katibliyinin icraçı direktoru bildirib ki, bütün sahələrin inkişafı üzrə davamlı proqramlar həyata keçirən dövlətimiz üçün ahıl və kimsəsizlərə qayğı və diqqət göstərilməsi də prioritet istiqamətlərdəndir. Şuranın dəstəklədiyi sosial xarakterli

layihələr haqqında ətraflı məlumat verilib və təşkil olunan bu səfərin də dövlətin həssas əhali qrupları, o cümlədən ahıl və kimsəsizlərə göstərdiyi diqqətin bariz nümunəsi olduğu vurğulanıb. QHT-lərin bu istiqamətdə təşəbbüslərinin Şura tərəfindən müsbət qarşılandığını diqqətə çatdıran icraçı direktor bir qrup ahılın birlikdə səfər turuna yola salınmasını xoş hadisə kimi xarakterizə edib. “Ahıllara və Tənhalara Dəstək” İctimai Birliyinin sədri Ruhyyə Məmmədova dəstəyə görə Şura rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib. QHT rəhbəri Qubaya 3 günlük səfər turuna yollanan 11 nəfərin şəhid valideynləri və digər ahıllardan ibarət olduğunu deyib. Görüşdə çıxış edən layihə iştirakçıları şəhid ailələrinə, ahıl və kimsəsizlərə göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə prezidentinə və dövlətimizə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

09 iyun 2017-ci ildə Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Şuranın hazırladığı QHT-lər üçün təsviri hesabatların elektron qəbulu proqramının təqdimat mərasimi keçirilib. Şura Katibliyin icraçı direktoru təsviri hesabatların elektron qəbulu proqramının yaradılmasını şəffaflığın, həmçinin hesabatların təqdim edilməsinin asanlaşdırılması və bu sahədə xidmətin keyfiyyətinin artırılması məqsədi daşdığını diqqətə çatdırıb. İcraçı direktor qeyd edib ki, maliyyə hesabatları 2013-cü ildən elektron qaydada qəbul edilir. Bu ildən etibarən isə təsviri hesabatların da elektron qaydada qəbulu prosesinə başlanıb. QHT-lərin bütün hesabatları onların fərdi elektron kabinetlərində yerləşdiriləcək. Toplantıda çıxış edən Şura üzvü, Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının sədri, deputat Şahin İsmayılov təmsil etdiyi qurumun öz fəaliyyətində daim şəffaflığın təmin olunmasına xüsusi diqqət ayırdığını deyib. Şura üzvü elektron xidmətlərin təkmilləşdirilməsi istiqamətində Katibliyin həyata keçirdiyi fəaliyyəti yüksək qiymətləndirdiyini bildirib. Şura üzvü təmsil etdiyi qurumun www.e-qht.az saytının “e-ərizə” və “e-hesabat” bölmələrinin proqram təminatının yenilənməsinin də bu baxımından atılan mühüm addım olduğunu vurğulayıb. Şura üzvü QHT-lərin qrant müsabiqələrinə təqdim etdikləri layihələrin aktualıq və səmərəlilik cəhətdən mövcud olan problemləri haqqında danışıraq təşkilatların innovativ təşəbbüslərlə çıxış etməsinin vacibliyini qeyd edib. Tədbirdə proqramdan istifadə qaydalarının izahından bəhs edən təqdimat nümayiş etdirilib və QHT nümayəndələrinin sualları cavablandırılıb.

16 iyun 2017-ci ildə səhiyyə, sağlamlıq və ekologiya sahəsi üzrə fəaliyyət göstərən QHT-lərlə görüş keçirilib. Şura üzvü Anar Xəlilov görüşün Şuranın dəstəyi ilə layihə icra edən QHT-lərin qarşılaşdıqları məsələlərlə bağlı müzakirələr aparmaq məqsədi ilə keçirildiyini deyib. O, Şuranın bütün müsabiqələrdə səhiyyə, sağlamlıq və ekologiya məsələləri istiqaməti üzrə cəmiyyətimiz üçün aktualıq kəsb edən layihələri dəstəklədiyini vurğulayıb. Toplantıda iştirak edən QHT təmsilçiləri layihələrin icrası zamanı və hesabat dövründə Şura Katibliyinin əməkdaşlarının onlara yaxından köməklik göstərdiyini bildiriblər. QHT nümayəndələri həmçinin mövzu ilə bağlı rəy və təkliflərini səsləndiriblər.

22 iyun 2017-ci ildə Şura Balakən və Zaqatala rayonlarında yerli QHT-lərin, fəal gənclərin, KİV-lərin, yerli icra strukturlarının, bələdiyyələrin, təhsil işçilərinin və rayon fəallarının iştirakı ilə “Azərbaycançılıq və hərbi vətənpərvərlik ideyalarının təbliğində QHT-lərin rolu” mövzusunda seminar keçirib. Şura Katibliyinin icraçı direktoru seminarda geniş məruzə ilə çıxış edib. Toplantıda vətəndaş cəmiyyəti institutlarına dövlət dəstəyinin əsas istiqamətləri, ölkə QHT-lərinin çoxşaxəli fəaliyyəti, vətənpərvərlik mövzusunda həyata keçirilən layihələr, azərbaycançılığın təbliğində region gənclərinin üzərinə düşən vəzifələr, milli-mənəvi dəyərlərin təbliği, ictimai problemlərə yeni yanaşma metodları haqqında ətraflı məlumat verilib. Seminarda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin vətəndaş cəmiyyəti institutlarına göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıdan, onların fəaliyyəti üçün yaratdığı hərtərəfli imkanlar haqqında danışılıb. Məruzədə ölkə Prezidentinin ordu quruculuğu, Azərbaycançılıq ideologiyası,

multukultural dəyərlərin qorunması və təbliği, ölkəmizin hərtərəfli inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi ardıcıl siyasət məsələlərinə geniş yer ayrılıb. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Xocalı soyqırımının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuş soydaşlarımızın xatirəsinə həsr olunmuş tədbirlər, şəhid ailələri və müharibə veteranları ilə bağlı layihələr, bu istiqamətdə ölkə daxilində və xarici ölkələrdə Şuranın həyata keçirdiyi tədbirlər barədə seminar iştirakçılarına geniş məlumat verilib. Balakən rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri Nəzakət Rüstəмова və Zaqatala rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Tofiq Əhmədov təmsil etdikləri rayonlarda vətənpərvərliklə bağlı həyata keçirilən tədbirlərdən, gənclər klubunun fəaliyyətindən və ictimai problemlərin həllində QHT-lərin oynadığı rolun əhəmiyyətindən danışılıb. Qəbələ Regional QHT-lərin Resurs və Təlim Mərkəzinin direktoru, Milli QHT Forumunun regionlar üzrə vitse prezidenti Qalib Nəbiyev yerli QHT-lər tərəfindən regionda görülən işlər və vətənpərvərlik mövzusunda həyata keçirilən tədbirlər barədə təqdimatla çıxış edib. Balakən rayon Aktiv Gənclər Klubunun rəhbəri Sərxan Hacıyev, Zaqatala Mədəniyyət işçiləri Həmkarlar İttifaqının sədri Sona Qazıyeva, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Zaqatala regional nümayəndəsi Elvin Qarayev, Zaqatala rayon mədəniyyət mərkəzinin rəhbəri Hübətova Samirə, "Yeni Fikir" İB-nin sədri Elmira Mehdiyeva və digər iştirakçılar müzakirələrdə çıxış edərək vətənpərvərlik mövzusunda keçirilən tədbirlər barədə danışılıb. Seminarlarda Şuranın dəstəyi ilə hazırlanmış "Şəhidliyə aparan yol" qısametrajlı bədii-sənədli film nümayiş etdirilib. Film tədbir iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

28 sentyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Şuranın birgə təşkilatçılığı ilə "Qeyri-hökumət təşkilatları və dini icmalar: əməkdaşlıqdan birgə fəaliyyətə doğru" adlı konfrans keçirilib. Konfransda çıxış edən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Azərbaycanda İslam dəyərlərinin təbliğində dini maarifçiliyə geniş yer ayrıldığını qeyd edib. Komitə sədri bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin tərkib hissəsində milli mənəvi dəyərlərimizin qorunması önəmli yerlərdən birini tutur. Bu dəyərləri qorumaq üçün təbii ki, dini maarifləndirməyə də xüsusi diqqət yetirməliyik. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının sədri Azay Quliyev çıxış edərək konfransın gənc nəslin ənənəvi dini və milli dəyərlərimiz, bu dəyərlərin ümdə prinsipləri haqqında doğru və sağlam mənbələrə əsaslanan biliklərlə təmin olunması baxımından önəmini qeyd edib. Şura sədri milli mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanması və təşviqi, eləcə də bu sahələrdə qarşıda duran vəzifələrin icrası istiqamətində görülən işlərdən də ətraflı danışılıb. Tədbirdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən dini konfessiyaların rəhbərləri, gənclər, eləcə də ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

6 oktyabr 2017-ci ildə Şuranın dəstəyi ilə QHT-lərin BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasında (ECOSOS) üzvlüyü ilə bağlı Avrasiya Mətbuat Fondunda seminar təşkil edilmişdir. Seminarda ECOSOS-a üzvlüyün üstünlükləri, mümkün perspektivləri müzakirə edilmiş və ECOSOS-a üzvlük qaydaları izah edilmişdir.

7 oktyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası Qubada "QHT-KİV münasibətləri: yeni tələblər və əməkdaşlıq modelləri" adlı konfrans keçirib. Konfransda ölkənin nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının və kütləvi informasiya vasitələrinin rəhbərləri iştirak ediblər. Şura Katibliyinin icraçı direktoru QHT-lərin həyata keçirdiyi layihələr çərçivəsində görülən işlərin geniş auditoriyaya çatdırılması üçün KİV-lərlə qarşılıqlı faydalı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və effektivliyin artırılmasının zəruri olduğunu vurğulayıb. Vətəndaş

cəmiyyətinin adları qeyd olunan iki mühüm institutu arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin qurulmasının ictimai problemlərin həllində böyük faydasının olduğunu və QHT-KİV münasibətlərinin inkişafı üçün Şuranın həyata keçirdiyi tədbirlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyini qeyd edib. Şura sədrinin müavini Vüsal Quliyev Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra dövlətin QHT sektorunun formalaşma istiqamətində atdığı ardıcıl addımların əhəmiyyətindən danışib. Şura sədrinin müavini QHT-lərin həyata keçirdiyi proqram və layihələr barədə ictimaiyyətin dolğun məlumat alması, habelə yerli səviyyədə problemlərin birgə araşdırılaraq dövlət qurumlarına təqdim edilməsi, sorğu və monitorinqlərin keçirilməsi baxımından KİV-lərlə qarşılıqlı əməkdaşlığın vacib olduğunu deyib. Şuranın ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsinin rəhbəri “QHT-KİV münasibətlərində inkişaf meyilləri və yeni tələblər”, lent.az saytının baş redaktoru Qabil Abbasoğlu “QHT-KİV münasibətlərində yeni mərhələ: sosial jurnalistika” mövzusunda məruzə ilə, Şuranın qhtxeber saytının baş redaktoru Sənan Nəcəfov isə “QHT və KİV üçün sosial şəbəkələrdə PR” mövzusunda geniş təqdimatla çıxış edib. Səmərəli müzakirə şəraitində keçən konfransda Şura üzvləri Anar Xəlilov, Emin Həsəni, KİV nümayəndələri və QHT rəhbərləri mövzu ilə bağlı fikir və təkliflərini səsləndiriblər.

14 noyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı (ARKİ) ilə birgə Şuranın maliyyə dəstəyi ilə QHT-lərin ölkəmizin milli maraqlarının beynəlxalq aləmdə təbliği, mədəniyyətimizin və ictimai həyatın müxtəlif sahələrinin inkişafı üçün gördüyü işləri geniş ictimaiyyətə təqdim etmək məqsədi ilə keçirəcəyi Film Festivalının peşəkar kino mütəxəssislərinin daxil olduğu Münsiflər Heyətinin iclası keçirilib. Şura sədri, deputat Azay Quliyev rəhbərlik etdiyi qurumun yarandığı dövrdən indiyədək milli maraqlarımızın qorunması və cəmiyyəti narahat edən ictimai problemlərin həlli istiqamətində həyata keçirdiyi işlər haqqında ətraflı məlumat verib. SSRİ Dövlət Mükafatı laureatı, xalq artisti, professor, Kinematografçılar İttifaqının sədri Şəfiqə Məmmədova Şuranın təşəbbüsünün təqdirəlayiq olduğunu və Festivalın keçirilməsinin kinonun və bütövlükdə mədəniyyətin inkişafına xidmət etdiyini bildirib. Münsiflər Heyətinin sədri, İctimai Televiziya və Radio Yayımaları Şirkətinin baş direktoru, əməkdar incəsənət xadimi, professor, ARKİ-nin birinci katibi Cəmil Quliyev Festival çərçivəsində indiyədək görülmüş işlər haqqında məlumat verib. O, 25 oktyabr tarixində Film Festivalı ilə bağlı elan verildiyini bildirib. Cəmil Quliyev Festivalda iştirak etmək üçün QHT-lərin müvafiq qaydada Şuraya müraciət etdiyini və Festivala 2008-2016-cı illərdə hazırlanmış 100-dən artıq filmin təqdim olunduğunu deyib. C.Quliyev Münsiflər Heyəti üzvlərinin fərdi qaydada hər bir filmi ayrılıqda və xüsusi forma əsasında 10 ballıq sistem üzrə qiymətləndirdiyini bildirib. Münsiflər Heyətinin digər üzvləri SSRİ Dövlət Mükafatı laureatı, əməkdar incəsənət xadimi Rafael Qəmbərov, kinoşünas Ülvi Mehdi, fəxri mədəniyyət işçisi, kinoşünas Rəşad Qasimov, kinorejissor İlqar Safat çıxış edərək QHT-lərin hazırladıkları filmləri yüksək qiymətləndirdiklərini bildiriblər. Onlar təşkilatların ictimai həyatın müxtəlif sahələri üzrə maraqlı filmlər çəkdiklərini qeyd ediblər. Münsiflər Heyətinin üzvləri Festivalın keçirilməsi ilə bağlı rəy və təkliflərini bildiriblər. Münsiflər Heyəti iclasda yekun tədbirin təşkili, mükafatların eskizlərinin hazırlanması və digər məsələlər haqqında yekdilliklə qərar qəbul edib.

21 noyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası ilə birlikdə “Azərbaycanda iqtisadi islahatlar: vətəndaş cəmiyyətinin rolu” mövzusunda dəyirmi masa keçirib. Şura Katibliyinin icraçı direktoru F.Qurbanov bildirib ki, “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritəsi” ilə əlaqədar hazırlanmış sənədlər toplusu 2016-cı il 27

iyulda QHT-lərin iştirakı ilə geniş müzakirə edilib. Şura tərəfindən həmin sənədlər toplusunun öyrənilməsi və təkliflərin verilməsi ilə bağlı Ekspertlər qrupu yaradılıb. Qrup məhsuldar işləyərək iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri üzrə təkliflər hazırlayaraq İİTKM-ə təqdim edib. F.Qurbanov qeyd edib ki, bu təkliflərin xeyli hissəsi "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritəsi"nin hazırlanmasında nəzərə alınıb. Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Vüsal Qasımlı deyib ki, hazırda neftin qiyməti hətta büdcə proqnozunda nəzərdə tutulduğundan 50 faizdən də çox baha olmasına baxmayaraq, iqtisadi islahatlar kursu dönməz, davamlı və sistemli xarakter daşıyır. Milli iqtisadiyyat islahatların hesabına qeyri-neft sektoru üzrə ixrac həcmi 1/4-ə qədər artırılıb, global rəqabətlik və "Doing business" reytinglərində çətin rəqiblər geridə buraxılıb. Görüş çərçivəsində İqtisadi və Siyasi Araşdırmalar Mərkəzinin prezidenti Sabit Bağirov "İqtisadi islahatlarda vətəndaş cəmiyyətinin rolu", İqtisadi Resursların Öyrənilməsi İctimai Birliyinin sədri Ruslan Atakişiyev "İqtisadi islahatlar: makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlı inkişaf", İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzi İctimai Birliyinin sədri Vüqar Bayramov "İqtisadi islahatlar: fiskal dayanıqlıq", İqtisadi Təşəbbüslərə Yardım İctimai Birliyinin rəhbəri Azər Mehdiyev "İqtisadi islahatlar: biznes mühitinin təkmilləşdirilməsi" mövzularında məruzə ilə çıxış ediblər. Müzakirələrdə vurğulanı ki, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının islahat prosesində yaxından iştirak etməsi üçün imkanlar yaradılıb. Strateji yol xəritələrinin monitoring və qiymətləndirmə nəticələrinin açıq ictimai müzakirələrinin təşkil olunması islahat prosesində vətəndaş iştirakçılığının təmin edilməsi və açıq hökumət prinsiplərinə uyğundur. Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi ilə birlikdə islahatlar barədə maarifləndirmənin artırılması istiqamətində fəaliyyət göstərməsi üçün geniş imkanlar var.

27 dekabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası "Milli maraqların qorunmasında yeni yanaşmalar və QHT-lər" mövzusunda ictimai dinləmə keçirib. Şuranın Katibliyinin icraçı direktoru F.Qurbanov ölkəmizdə bütün sahələrdə müşahidə edilən dinamik inkişafın QHT-lərin də üzərinə bir sıra mühüm vəzifələr qoyduğunu bildirib. Qeyd edib ki, QHT-lər müasir inkişafın tələbləri ilə ayaqlaşmağı bacarmalı, ictimaiyyətlə əlaqələr işini gücləndirməlidirlər. Onlar sosial şəbəkələrin imkanlarından istifadə edərək həyata keçirdikləri çoxsaylı maraqlı və faydalı layihələr haqqında ictimaiyyəti daha səmərəli şəkildə məlumatlandırmalıdırlar. Şura sədrinin müavini Vüsal Quliyev çıxışında bildirib ki, QHT-lər milli maraqların qorunması üçün həyata keçirdikləri təşəbbüslərdə dövlət müstəqilliyi, suverenliyi və ərazi bütövlüyü, konstitusiya quruluşunun qorunması, vətəndaş cəmiyyətinin gücləndirilməsi, ictimai-siyasi sabitliyin təmin edilməsi, beynəlxalq aləmdə ölkəmizin nüfuzunun artırılması kimi məsələlərə xüsusi diqqət yetirməlidirlər. O, deyib ki, milli maraqların qorunması cəmiyyətin aparıcı qüvvəsi kimi QHT-lərin ən əsas vəzifəsi olmalıdır. Onlar cəmiyyətə milli təəssübkeşliyin nümunəsini təqdim etməli, vətənpərvərlik, milli dövlətçiliyə sədaqət, milli maraqlar uğrunda prinsiplilik göstərməlidirlər. Şura üzvü Emin Həsənli QHT-lərin müharibə şəraitində olan ölkəmizin milli maraqlarının müdafiəsi işində nümayiş etdirdiyi həssaslığı hər zaman qorumalı olduğunu qeyd edib. E.Həsənli ötən ilin aprel döyüşləri zamanı xalqımızın ordumuza verdiyi mənəvi dəstəyin mütəşəkkil şəkildə təşkilində QHT-lərin yaxından iştirakı haqqında konkret misallar göstərib. Şura üzvü Rufiz Qonaqov ötən 2017-ci ilin ölkəmizin həyatında mühüm hadisələrlə-çoxsaylı yerli və beynəlxalq idman, mədəniyyət tədbirləri, sosial-iqtisadi sahədə uğurla həyata keçirilən islahatlarla yadda qaldığını bildirib. R.Qonaqov Azərbaycanın milli maraqlarının qorunmasında QHT-lərin müasir çağırışlara uyğun olaraq səmərəli və fəal şəkildə iştirak etdiyini qeyd edib. Şura üzvü Anar Xəlilov

ölke QHT-lərinin hər zaman cənab Prezident İlham Əliyevin uğurla həyata keçirdiyi dövlət siyasətinin dəstəklənməsində fəal şəkildə iştirak etdiyini deyib. O, QHT-lərin öz fəaliyyətlərində milli mənafeələrimizin müdafiəsini hər bir maraqdan öndə tutduğunu vurğulayıb. Şuranın qhtxeber.az saytının baş redaktoru Sənan Nəcəfov QHT-lərin sosial şəbəkədən səmərəli istifadə mexanizmləri ilə bağlı praktiki nümunələrlə zəngin olan təqdimatla çıxış edib. S.Nəcəfov QHT-lərin təbliğat alətlərindən effektiv istifadə etməklə milli maraqlarımızın təbliği işində daha fəal və məhsuldar şəkildə iştirak edə biləcəyini deyib. QHT rəhbərləri çıxış edərək milli maraqlarımızın qorunması istiqamətində QHT-lərin üzərinə düşən vəzifələrin icrası ilə bağlı təkliflərini bildiriblər.

• Metodiki dəstək

2017-ci ildə “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyələşdirdiyi layihələrin Katiblik tərəfindən idarə edilməsi Qaydaları” adlı metodiki vəsait hazırlanaraq kitabça şəklində çap edilmişdir. Qaydaların hazırlanmasında məqsəd QHT-lər tərəfindən icra olunan layihələrin ictimai səmərəliyinin artırılması, daha effektiv nəticələrin əldə edilməsi, habelə fəaliyyət şəffaflığının təmin olunması ilə bağlı idarəetmənin təşkilati-hüquqi əsaslarını gücləndirməkdir.

Şuranın www.e-ght.az elektron xidmətlər saytı təkmilləşdirilərək yeni dizaynda istifadəçilərin sərəncamına verilmişdir. Bu internet resursda e-ərizə, ekspertiza, apellyasiya, e-hesabat, Şura ilə layihələrin razılaştırılması, e-müraciət və e-bülleten bölmələri nəzərdə tutulmuşdur. E-ərizə və Şura ilə layihələrin razılaştırılması bölmələrinin proqram təminatı hazırlanaraq istifadəyə verilmişdir. Eləcə də yeni hazırlanmış apellyasiya və e-bülleten bölmələri istifadəyə veriləcəkdir. Eyni zamanda bu saytda müsabiqənin keçirilməsi və layihələrinin idarə olunmasına aid hüquqi və metodiki tövsiyələrdən ibarət sənədlər bölməsi də yaradılmışdır.

• Maliyyə dəstəyi

2017-ci ildə Şura QHT layihələrinin maliyyələşdirilməsi məqsədilə iki qrant müsabiqəsi təşkil edib.

04 mart 2017-ci ildə Şura QHT-lər üçün elan etdiyi 1-ci qrant müsabiqəsinə yekun vurmuşdur. Şuranın 2017-ci ilin birinci qrant müsabiqəsinə ərizə və layihələrin qəbulu 01-30 dekabr 2016-cı il tarixinə kimi həyata keçirilib. Müsabiqəyə 17 mövzu təqdim olunub. Bu dövr ərzində Şuranın yeni elektron bazasına ümumilikdə 656 təşkilat qeydiyyat üçün müraciət edib və onlardan 614 təşkilatın ərizəsi qeydə alınıb. Qeydə alınmış təşkilatlardan 590 QHT müsabiqədə iştirak edərək Şuraya layihə təklifi təqdim edib. Layihə təqdim edən təşkilatlardan 517 QHT-nin layihə təklifi qeydiyyata alınıb. Şuranın elektron bazasında qeydiyyat üçün müraciət zamanı bir çox QHT-lər müsabiqə şərtlərini pozaraq müəyyən texniki səhvlərə yol vermişlər. Ərizənin qeydiyyatı zamanı texniki səhvlərə yol verən və onların aradan qaldırılması üçün Şuraya ərizə təqdim edən 44 təşkilatın müraciətinə müsbət cavab verilərək onların müsabiqədə iştirakı təmin edilmişdir. Layihələrin qeydiyyatı zamanı da müəyyən nöqsanlara yol verən 92 QHT-nin Şuraya etdiyi müraciəti nəzərə alınaraq onların müsabiqədə iştirakı təmin edilmişdir. Şuranın 2017-ci il 1-ci qrant müsabiqəsinin mövzuları üzrə ayrılan qrantların həcmi və layihələrin sayı barədə məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

SN	Mövzular	Maliyyələşən layihələrin sayı	Ayrılan məbləğ
1	İnsan hüquqlarının müdafiəsi və demokratiya məsələlərinə dair təşəbbüslər	16	117 000,0
2	Açıq hökumətin təşviqi və korrupsiyanın qarşısının alınmasına dair məsələlər	16	105 900,0
3	Mətbuatda, sosial mediada və ictimai həyatda milli-mənəvi dəyərlərin, ictimai davranış qaydalarının və etik normaların qorunmasına dair təşəbbüslər	27	183 000,0
4	Azərbaycanın milli maraqlarının müdafiəsi istiqamətində xarici ölkələrdə təbliğat işlərinin aparılmasına dair təşəbbüslər	14	103 000,0
5	Ermənistanın Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi işğalçılıq siyasəti nəticəsində yaranmış regional təhlükəsizlik, humanitar və sosial-iqtisadi problemlər barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılması	11	78 000,0
6	Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində itkin düşmüş, əsir və girov götürülmüş şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı beynəlxalq miqyasda təbliğat işlərinin aparılması	4	26 000,0
7	Qaçqın, məcburi köçkün, əlil, müharibə veteranları və digər həssas qrupların sosial problemlərinin həllinə dair təşəbbüslər	35	225 000,0
8	İctimai aktualıq kəsb edən məsələlərlə bağlı video çarxların və sənədli filmlərin hazırlanması	12	88 000,0
9	Narkomaniya, insan alveri və digər zərərli vərdişlərlə mübarizəyə dair təşəbbüslər	22	149 000,0
10	İqtisadi və sosial sahələrin inkişafına dair ictimai təşəbbüslər	15	96 700,0
11	Aqrar sektorda və kiçik biznesdə əhalinin məşğulluğunun inkişaf etdirilməsi, bu sahədə sahibkarlığın stimullaşdırılması ilə bağlı hüquqi maarifləndirici tədbirlərin həyata keçirilməsi	21	134 000,0
12	İstehlakçıların hüquqlarının qorunması və maarifləndirilməsinə dair təşəbbüslər	5	28 900,0
13	Ətraf mühitin mühafizəsi və əhalinin sağlamlığının qorunmasına dair təşəbbüslər	38	243 900,0
14	Ailə, qadın və uşaq məsələlərinə dair təşəbbüslər	19	126 000,0
15	Məişət zorakılığına qarşı mübarizə kampaniyalarının, maarifləndirmə işlərinin aparılması və zorakılığa məruz qalan insanlara psixoloji və hüquqi yardımların göstərilməsinə dair təşəbbüslər	9	59 000,0
16	Ümumi təhsil müəssisələrində uğurlu təhsil metodikalarının təşviqi, valideynlərin təhsil prosesində iştirakının stimullaşdırılması və məktəblilərin ictimai fəallığının artırılmasına dair təşəbbüslər	22	144 000,0
17	Mədəniyyətin inkişafı və ölkəmizin turizm potensialının təbliğinə dair təşəbbüslər	31	191 000,0
	Yekun	317	2 098 400,0

08 iyun 2017-ci ildə Şura ikinci qrant müsabiqəsinə yekun vurub. Şuranın ikinci qrant müsabiqəsinə ərizə və layihə qəbulu 11 aprel-08 may 2017-ci il tarixdə həyata keçirilib. Müsabiqədə iştirak üçün 318 QHT ərizə təqdim edib. Onlardan 292 təşkilat

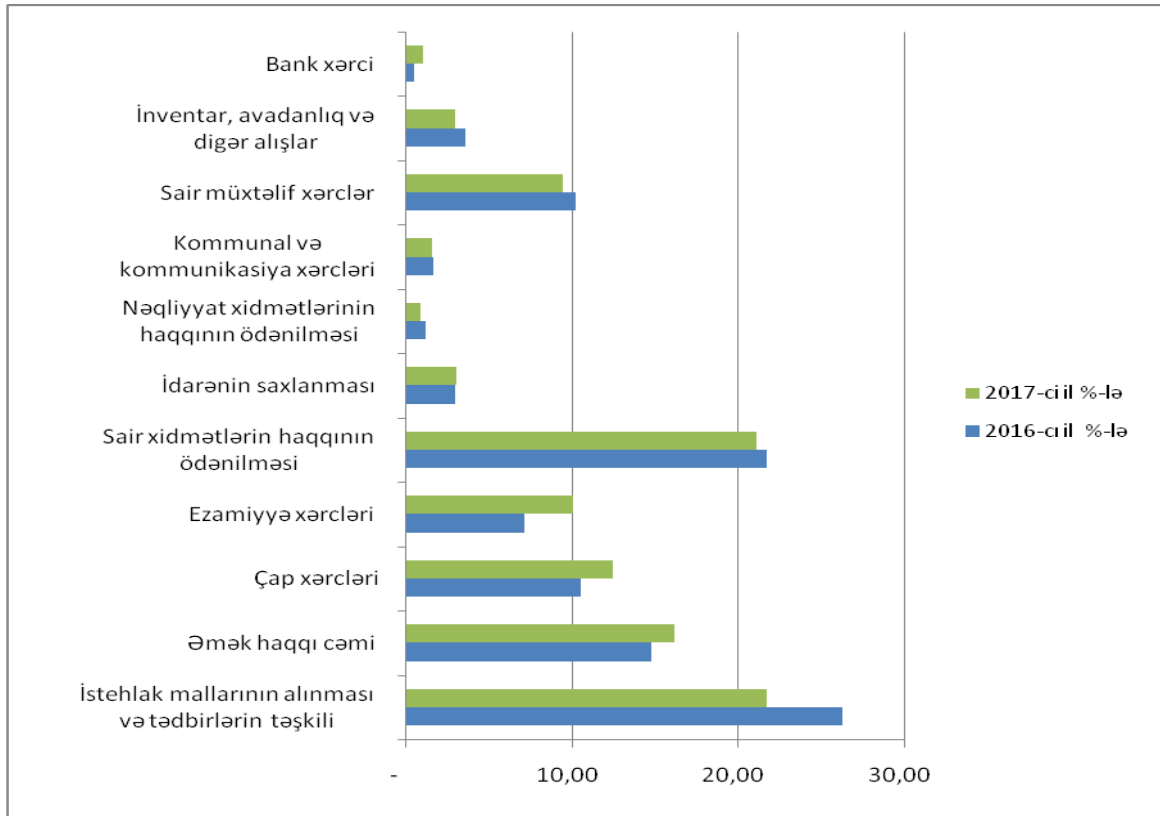
müsabiqəyə layihə göndərib. Müsabiqəyə təqdim olunan 292 layihədən 272-si qeydə alınıb. 20 layihədə isə texniki səhvlər olduğundan qeydə alınmayıb. Layihələrin qeydiyyatı zamanı əlavə edilən sənədlərdə (layihə təklifi, icra planı, xərclər smetası) təşkilatın və ya təşkilatın sədrinin adının yazılması, əlavə edilən sənədlərin Şuranın müəyyən etdiyi formalara uyğun olmaması, büdcənin müəyyən olunan məbləğdən çox olması, təqdim edilən layihə təkliflərinin başqa QHT-yə aid olması və s. kimi uyğunsuzluqlar aşkarlanıb. Layihələrin qiymətləndirilməsində 8 ekspert iştirak edib. Şura ikinci qrant müsabiqəsində 167 layihəyə 951500 manat vəsait ayırıb.

Şuranın 2017-ci il 2-ci qrant müsabiqəsinin mövzuları üzrə ayrılan qrantların həcmi və layihələrin sayı barədə məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

SN	Müsabiqə mövzularının adı	Layihə sayı	Ayrılan məbləğ
1	Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz məskunlaşma, təbii sərvətlərin qanunsuz istismarı, qanunsuz iqtisadi fəaliyyət, tarixi abidələrin dağıdılması və özgəninkiləşdirilməsi, yer adlarının qanunsuz dəyişdirilməsi, ətraf mühitə vurulan ziyan barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılması	18	116 000,0
2	Beynəlxalq informasiya resurslarında Azərbaycan haqqında məlumatların monitorinqi və aşkarlanan nöqsanların aradan qaldırılmasına dair təşəbbüslər	6	33 000,0
3	Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş, o cümlədən müharibədən zərər çəkmiş vətəndaşların hüquqlarının beynəlxalq təşkilatlarda müdafiəsinə, onların azad olunmasına və hüquqlarının bərpasına dair təşəbbüslər	3	19 000,0
4	Xocalı soyqırımının 25 illiyi ilə bağlı beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılması	2	13 000,0
5	Aprel döyüşlərinin qəhrəmanlıq nümunələrinin təbliğinə dair təşəbbüslər	23	131 900,0
6	Cəbhəyanı bölgələrdə müvafiq tədbirlərin təşkilinə dair təşəbbüslər	13	64 900,0
7	Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda şəhid olmuş vətəndaşlarımızın xatirəsinə həsr olunmuş təşəbbüslər	17	93 800,0
8	Milli maraqlara, vətənpərvərliyə və ictimai həyatın aktual sahələrinə dair sosial çarxların və 3 D qrafikalı animasiya filmlərinin hazırlanmasına dair təşəbbüslər	12	67 000,0
9	Əhalinin həssas qruplarına psixoloji yardımların təşkili	17	87 900,0
10	Sosial şəbəkələrdə milli və ictimai maraqların müdafiəsinə dair fəaliyyətin dəstəklənməsi	5	32 000,0
11	İslam həmrəyliyinə həsr olunmuş tədbirlər	16	86 000,0
12	İctimai nəzarət və şəffaflıq məsələlərinə dair təşəbbüslər	12	74 000,0
13	Yol hərəkəti iştirakçıları arasında maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsinə dair təşəbbüslər	12	68 000,0
14	Məcburi əməyə və insan alverinə qarşı mübarizəyə dair təşəbbüslər	11	65 000,0
	Yekun	167	951 500,0

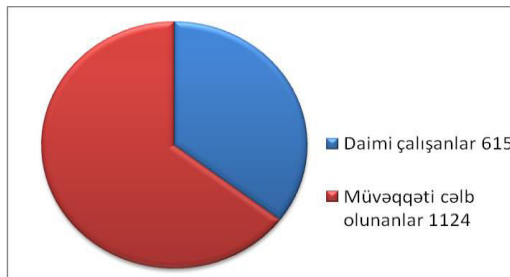
- **QHT-lər tərəfindən xərclənən vəsaitin müqayisəli təhlili**

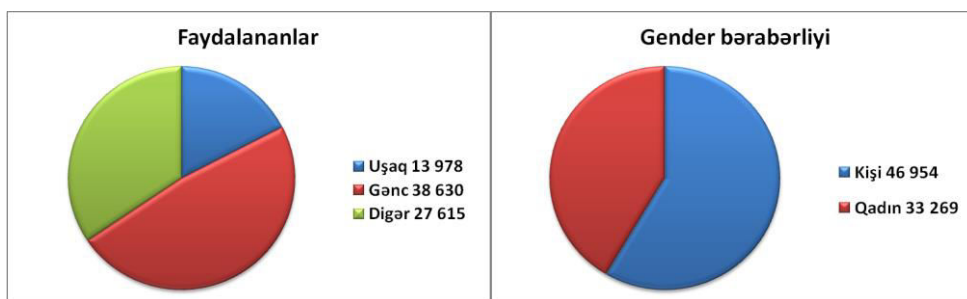
- **Həyata keçirilən layihələr üzrə statistik göstəricilər**

2017-ci ildə Şura tərəfindən maliyyələşdirilən və icrası başa çatmış bütün layihələr üzrə QHT-lərdən hesabatlar qəbul edilmişdir. Hesabatlar Şura Katibliyinin əməkdaşları tərəfindən araşdırılmış və onlara əsasən aşağıdakı nəticələr və statistik göstəricilər qeyd edilmişdir:

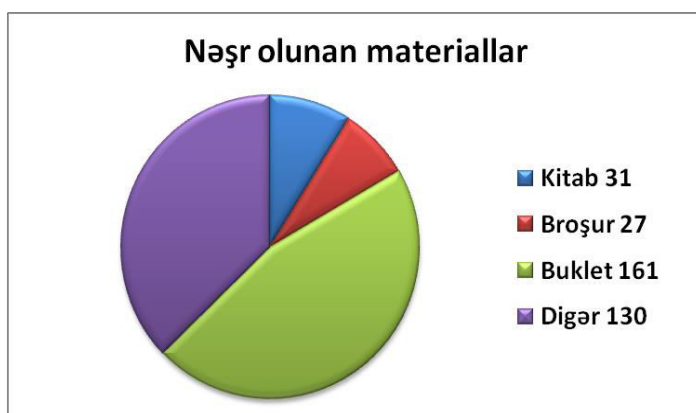
- 2017-ci ildə maliyyələşən layihələrin icrasına 1739 nəfər cəlb olunmuşdur. Bunlardan 615 nəfər daimi, 1124 nəfər müvəqqəti işçilərdir.

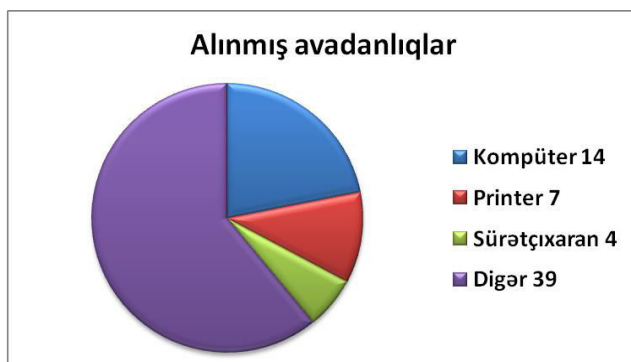
- Layihələr çərçivəsində keçirilən tədbirlərə ümumilikdə 80223 nəfər cəlb edilmişdir. Bunlardan 33269 nəfərini qadınlar, 46954 nəfərini isə kişilər təşkil edir.

- 280 təlim keçirilib və bu təlimlərdə 7687 nəfər iştirak edib.
- 1259 müxtəlif tədbir keçirilib və bu tədbirlərdə 61040 nəfər iştirak edib.
- 31 adda kitab, 27 adda broşür, 161 adda buklet, 130 adda digər materiallar (posterlər, təqvimlər və s.) hazırlanıb.

- 35 televiziya verilişi, 26 sosial çarx, 20 film, 16 sayt yaradılıb və 6 digər növ tədbirlər təşkil olunub.
- Layihələr üzrə QHT-lər tərəfindən 14 kompüter, 7 printer, 4 sürətçixarma aparatı və 39 digər avadanlıq alınıb.

Cari fəaliyyət

• Şuranın iclasları

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası haqqında Əsasnamənin 4.7 bəndinə uyğun olaraq Şura mütəmadi şəkildə öz iclaslarını keçirmişdir. İl ərzində Şuranın 19 iclası olmuşdur. Bu icaslarda Şuranın fəaliyyətinin səmərəli təşkili, qrant müsabiqələrinin keçirilməsi və nəticələri, Azərbaycan Respublikasının qeyri-hökumət təşkilatlarına dövlət dəstəyi Konsepsiyasından irəli gələn digər məsələlər müzakirə edilmiş və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

• Apellyasiya komissiyasının fəaliyyəti

6 aprel 2017-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Apellyasiya komissiyasının iclası keçirilib. Şura üzvü Sahib Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda 2017-cı il birinci maliyyə müsabiqəsinin nəticələri ilə razılaşmayan 27 QHT-nin müraciətinə baxılıb. Qarşılıqlı anlaşma və müzakirə şəraitində keçən iclasda komissiyaya təqdim olunmuş hər bir layihə yenidən nəzərdən keçirilib və onların hazırlanmasında yol verilmiş nöqsanlar QHT rəhbərlərinin nəzərinə çatdırılıb. Komissiya Şuraya aşağıdakı 8 QHT-nin layihəsinə yenidən baxılmasını tövsiyə edib:

SN	QHT-nin adı	Layihənin adı
1.	"Hüquqi İnkişaf və Demokratiya" Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım İctimai Birliyi	"STOP Hepatit!" Əhalinin sağlamlığının qorunması üçün viruslu hepatitlər əleyhinə maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi
2.	Azərbaycan Demokratik Jurnalistlər Liqası	Etik normalar və milli-mənəvi dəyərlərimiz yeni media müstəvisində-ictimai müzakirələr
3.	Erməni Təcavüzünün Tanındılması İctimai Birliyi	"Xocalıdan gələn var"
4.	Vətəndaş Təşəbbüsləri və İnsan Hüquqları İctimai Birliyi	Validəyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara dəstək
5.	"Gənc Psixoloqlar" İctimai Birliyi	"Gözəl Şəki – Avropa Gənc Psixoloqlarının gözü ilə"
6.	"Ehtiyatda olan Zabitlərin Konfederasiyası" İctimai Birliyi	Əlil və veteran zabitlərin sosial müdafiəsinə dəstək
7.	İctimai Problemlərin Tədqiqi Assosiasiyası	"Turizm sahəsində mövcud problemlərin aradan qaldırılması ilə bağlı görülən işlərə ictimai dəstəyin təşkili"
8.	Minalar Əleyhinə Azərbaycan Kampaniyası İctimai Birliyi	Mina qurbanlarına və digər müharibə əlillərinə iqtisadi imkanların yaradılması

14 iyul 2017-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Apellyasiya komissiyasının iclası keçirilib. Şura üzvü Sahib Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda 2017-cı il ikinci qrant

müsabiqəsinin nəticələri ilə razılaşmayan 23 QHT-nin müraciətinə baxılıb. Komissiya Şuraya aşağıdakı 9 QHT-nin layihəsinə yenidən baxılmasını tövsiyə edib:

SN	QHT-nin adı	Layihənin adı
1.	Elektron İdarəçilik və İnformasiya Cəmiyyətinin İnkişafı Mərkəzi	Facts in Reality: Azerbaijan
2.	"Əqli Mülkiyyətçilərə Kömək" İctimai Birliyi	Aprel şəhidlərinin təbliğinə dair təşəbbüsün dəstəklənməsi
3.	Azərbaycan Respublikası Uşaq Hüquqlarının Müdafiəsi Liqası İctimai Birliyi	İtirilmiş uşaqlıq
4.	"İqtisadi inkişafa və aqrar layihələrə dəstək" İctimai Birliyi	Cəbhəyanı bölgələrdə ailə fermer təsərrüfatının səmərəli idarə olunmasına dair maarifləndirmə tədbirləri
5.	"Sosial Dayaq" İctimai Birliyi	Regionlarda əlilliyi olan uşaqların inkişafına sosial-psixoloji dəstək.
6.	"Gəncliyin Şöləsi" Gənclərin İnkişafı İctimai Birliyi	Azərbaycan Tarixi Milli Animasiya Filmi
7.	"Kitab Yayımı İşinin İnkişafına Dəstək" İctimai Birliyi	"Vətən çağırırsa" (Qazilər) Qısametrajlı bədii-sənədli film.
8.	Ailə və Ətraf Mühit İctimai Birliyi	Yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmin olunmasında dövlətin fəaliyyətlərinə dəstək
9.	"Qidalanma və Sağlamlıq" Nutrisioloqlar İctimai Birliyi	Körpə uşaqları ana südü ilə qidalanmaya dair ÜST prinsiplərinin tətbiq edilməsi və təbliğidir.

İclasda media qurumlarının nümayəndələri də iştirak edib.

• **Layihələrin icrasına nəzarət və monitoring**

2017-ci ildə Şura Katibliyi öz fəaliyyətini Şuranın qəbul etdiyi qərarların icrası üzərində qurmuşdur. Şura Katibliyinin xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə, bölmə və strukturların işi təkmilləşdirilmiş və yeni xidmət sahələri yaradılmışdır. Şura Katibliyinin xidmət səviyyəsinin ölçülməsi, QHT-lərin bu barədə təkliflərinin öyrənilməsi üçün daxili nəzarət və qiymətləndirmə xidməti yaradılmışdır.

Katiblik tərəfindən 2017-ci ildə QHT-lər tərəfindən həyata keçirilən layihələrin idarə edilməsi təşkil edilmiş, layihələr üzrə təqdim olunan hesabatların təhlili aparılmış, ayrı-ayrı sahələr üzrə statistik məlumatlar, layihələr üzrə əldə olunan nəticələr ümumiləşdirilmiş və hər bir istiqamət üzrə müvafiq arayışlar hazırlanmışdır.

Bununla yanaşı Şuranın təşəbbüsü ilə keçirilən tədbirlərin icrası təmin edilmişdir.

Şuranın dəstəyi ilə hazırlanan elektron informasiya resurslarının davamlı fəaliyyətinin nəzarətdə saxlanması məqsədilə il ərzində Şuranın dəstəyi ilə hazırlanmış saytların monitoringi aparılmışdır. Monitoring nəticəsində 114 saytdan 44-ünün aktiv, 70-nin isə deaktiv olduğu müəyyənləşdirilib. Saytları işləməyən təşkilatlar müəyyənləşdirilərək mayın 19-da Şuraya dəvət olunmuş və saytlarla bağlı vəziyyət geniş müzakirə edilmişdir. Müzakirədən sonra 68 saytın fəaliyyəti bərpa olunub, yerdə qalan

saytların rəhbərlərinə lazımi təlimatlar verilib.

Şuranın dəstəyi ilə hazırlanmış nəşrlərin sistemli şəkildə arxivləşdirilməsi həyata keçirilib.

08-09 iyun 2017-ci ildə Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Şuraya hesabatların elektron qaydada təqdim olunmasına həsr olunmuş məlumatlandırma sessiyası keçirilmişdir.

Şuranın dəstəyi ilə həyata keçirilən layihələrin monitorinqi aparılıb. Monitorinqlər tərtib olunmuş cədvəl üzrə il ərzində mütəmadi olaraq aparılmışdır. Monitorinqlər əsasən iki istiqamətdə: layihələr üzrə hazırlıq işlərinin vəziyyətinin nəzarətdə saxlanması və həyata keçirilən tədbirlərdə iştirak edərək onların təşkil vəziyyətinin müşahidə edilməsi istiqamətində aparılıb. QHT-lərlə canlı təmas minimuma endirmək məqsədilə hazırlıq işlərinə aid olan fəaliyyətlərin monitorinqi elektron qaydada aparılmışdır. Katiblik əməkdaşları tərəfindən QHT-lərin elektron poçtuna layihə ilə bağlı təlimatlar ünvanlanaraq, həmin təlimatlara əsasən müvafiq məlumatlar və zəruri sənədlərin nümunələri ilə tanışlıq həyata keçirilib. Təqdim olunan sənədlər üzrə lazımi təlimatların verilməsi elektron qaydada aparılır. Katiblik əməkdaşları 14 regiona (Qusar, Şamaxı, Qəbələ, Qazax, Ağstafa, Ucar, Şəki, Mingəçevir, Oğuz, Sabirabad, Gəncə, Mingəçevir, Daşkəsən, Şabran) ezam olunaraq QHT-lər tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərdə iştirak etmişlər. İl ərzində 470-dən çox QHT-nin layihəsinin monitorinqi aparılıb və bu barədə müvafiq hesabatlar hazırlanmışdır.

Şuranın dəstəyi ilə ayrı-ayrı müsabiqə istiqamətləri üzrə həyata keçirilən layihələr, əldə olunan nəticələr barədə ölkə ictimaiyyətini məlumatlandırmaq məqsədilə Katiblik əməkdaşları mətbuat üçün yazılar hazırlamışdır. Katiblik əməkdaşları tərəfindən mətbuat üçün 8 məqalə hazırlanıb. Bunlardan 11 may 2017-ci ildə Katibliyin məsləhətçisi Qalib Yaqubovun "Şuranın narkomaniyaya qarşı mübarizədə QHT-lərə dəstəyi", 16 may 2017-ci ildə məsləhətçi Mirzağa Zaidovun "İnsan hüquqları", "Şəffaflıq", və "Vətənpərvərlik" istiqamətləri üzrə həyata keçirilən layihələr, 2 iyun 2017-ci ildə aparıcı məsləhətçi Rövşən Həmidovun "Qarşıdakı illərdə də dövlətimizin bilavasitə dəstəyi və qayğısı nəticəsində vətəndaş cəmiyyəti Azərbaycan üçün vacib və mühüm layihələri həyata keçirəcək", 29 iyun 2017-ci ildə məsləhətçi Gülsəba Ələsgərovanın "Ətraf mühit və sağlamlıq məsələləri: görülən işlər və nəticələr", 17 iyul 2017-ci il tarixdə məsləhətçi Həsən Səmədovun "Ötən il Təhsil, mədəniyyət, idman məsələləri və Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin 25 illiyi əlaqədar layihələr uğurla icra olunub", 31 avqust 2017-ci il tarixdə məsləhətçi Fərid Qəhrəmanovun "Dövlətin dəstəyi ilə QHT-lərin beynəlxalq arenada aktivliyinin artırılması", 19 sentyabr 2017-ci il tarixdə məsləhətçi Nigar Ağakişiyevanın "Şura QHT sektorunun inkişafı üçün dəstəyini davam etdirir" və 22 dekabr 2017-ci ildə məsləhətçi Vüsələ Süleymanovanın "Şura Katibliyinin əməkdaş layihələrin uğurlu icrasından yazır" sərlovhəli yazıları mediada dərc edilmişdir. Yazılar 23 mətbuatda (19 sayt, 3 qəzet və 2 Türkiyə mətbuatı) çap olunub.

İl ərzində Şuranın cssn.gov.az və e-qht.az saytlarında müvafiq bölmələr üzrə yeni məlumatlar daxil edilməsi təmin edilmişdir. Belə ki, "Şuranın dəstəyi ilə hazırlanmış nəşrlər bölməsi"ndə 2008-ci ildən 2017-ci ilə qədər Şuranın maliyyə dəstəyi ilə qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən çap olunan 504 adda kitab, kitabça və bülleten haqqında məlumatlar yerləşdirilmişdir. Gələcəkdə çap məhsullarının elektron variantda bu bölmədə yerləşdirilməsi planlaşdırılır. "Şuranın dəstəyi ilə hazırlanmış videolar bölməsi"ndə 60 adda film və videoçarx yerləşdirilib. "Şuranın nəşrləri" bölməsində il ərzində çap olunan Vətəndaş Cəmiyyəti jurnalının buraxılışları elektron variantda sayt istifadəçilərinə təqdim olunub. Şuranın Katibliyi bölməsinin ştat cədvəli alt bölməsində Katiblik əməkdaşlarının vəzifə təlimatları yerləşdirilib. Dövlət proqramları bölməsində "Açıq hökumətin təşviqinə

dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrası ilə bağlı Şuranın 2017-ci ili ərzində görülən işlər haqqında məlumat yer alıb. Şuranın elektron xidmətlərindən – e-erizə və e-hesabat proqram təminatlarının istifadə qaydaları haqqında Şuranın cssn.gov.az və e-qht.az saytlarının metodiki sənədlər bölmələrində video təqdimatlar yerləşdirilib. Ümumilikdə saytda olan bütün bölmələr üzrə Azərbaycan və ingilis dillərində məlumatlar mütəmadi olaraq yenilənib.

Dövlət proqramlarından irəli gələn vəzifələr

“Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası çərçivəsində

- 2017-ci il ərzində 2 qrant müsabiqəsi təşkil edilib və yüzlərlə QHT-nin layihəsi Şura tərəfindən maliyyələşdirilib.
- Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı QHT-lərin layihələri dəstəklənib və müxtəlif tədbirlər təşkil olunub. Konsepsiyada göstərilən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı QHT-lərin potensialından daha səmərəli istifadə olunması ilə bağlı Şura səmərəli fəaliyyət həyata keçirib.
- Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə həsr olunmuş 31 layihə maliyyələşib.
- Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə həsr olunmuş 42 tədbir, 16 təlim keçirilib, 5 adda kitab, 4 adda kitabça, 5 adda buklet və digər nəşr məhsulları, 3 sayt, 1 sosial çarx və 2 televiziya verilişi hazırlanıb. Bu layihələrin həyata keçirilməsində 4099 nəfər birbaşa faydalanıb. Bu istiqamətdə Türkiyə, Bolqarıstan, Gürcüstan, Almaniya, Ərəbistan, Belçika Krallığı, İspaniya, ABŞ, Avstraliya, Fransa, İsveçrə və Hollandiyada müxtəlif tədbirlər keçirilib.

“Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2013-2018-ci illər üçün Dövlət Proqramı çərçivəsində

“Narkomaniya ilə mübarizəyə dair” istiqaməti üzrə 17 qeyri-hökumət təşkilatının layihə təklifləri maliyyələşdirilib.

- Layihələr çərçivəsində görülən işlərə ümumilikdə 43 nəfər işçi cəlb olunub. Maliyyələşmiş layihələr çərçivəsində 76 seminar və müxtəlif tipli tədbir təşkil olunub, 3 kitabça, 4 buklet və 2 sosial çarx hazırlanıb. 4190 nəfər layihələrdə iştirak edərək bəhrələnib. Bunlardan 1110 nəfəri uşaq və yeniyetmə, 1690 nəfəri gənc, 1390 nəfəri isə digər yaş qrupuna aid insanlardır.
- Qazax Olimpiya İdman kompleksində gənclərin bədən tərbiyəsinin və fiziki durumlarının inkişafı məqsədilə 10 komandanın iştirakı ilə futbol, 80 nəfərin iştirakı ilə qol güləşi turniri, 100 nəfərin iştirakı ilə karate turniri təşkil edilib və narkomaniya və zərərli vərdişlər əleyhinə Lənkəran şəhərində gənclərin iştirakı ilə aksiya baş tutub.

Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı çərçivəsində

- “İnsan hüquqlarının müdafiəsi və demokratiya məsələlərinə dair təşəbbüslər” istiqaməti üzrə 14 qeyri-hökumət təşkilatının layihə təklifləri maliyyələşdirilib.

- Layihə çərçivəsində ümumilikdə 16-sı təlim olmaqla 52 tədbir keçirilib, 1 adda kitab, 1 adda kitabça, 1 adda buklet və digər nəşr məhsulları və 5 televiziya verilişi hazırlanıb. Bu layihələrin həyata keçirilməsində 2161 nəfər birbaşa faydalanıb.
- Layihə çərçivəsində Bakı, Lənkəran və Mingəçevir şəhərlərində, Astara, Masallı, Cəlilabad, Balakən, Zaqatala, Qəbələ, İsmayilli, Qazax, Şəmkir, Qax, Ağstafa və Tovuz rayonlarında əhalinin həssas təbəqələrinin sosial hüquqlarının müdafiəsi sahəsində maarifləndirmə işləri aparılıb və hüquqi yardım xidmətləri göstərilib.

Açıq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı çərçivəsində

- 2017-ci il ərzində vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın qurulması və onların fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədilə Açıq Hökumətin Təşviqinə dair Hökumət-Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu Platformasının fəaliyyəti Şura tərəfindən dəstəklənib və Platformanın Şuranın dəstəyi ilə hazırladığı www.ogp.org.az saytı istifadəyə verilib.
- 19 may 2017-ci ildə Sabirabad rayonunda Platforma üzvlərinin, Sabirabad, Saatlı, İmişli RİH-nin məsul şəxslərinin və yerli dövlət qurumlarının, bələdiyyə, QHT və İcma İnkişaf Şuralarının üzvlərinin iştirakı ilə “Yerli səviyyəli Açıq Hökumət Tərəfdaşlığına başlamaq təşəbbüsü” adlı yığıncaq keçirilib və yığıncaqda Yerli səviyyəli Platformanın Anlaşma Memorandumu və Reqlamenti iştirakçılara təqdim olunub və bu sənədlər səsə qoyularaq qəbul edilib. Beləliklə, 4 yerli QHT, 6 dövlət qurumu, 5 yerli bələdiyyə və 8 İcma İnkişaf Şurasının iştirakı ilə “Yerli səviyyəli Açıq Hökumətin Təşviqinə dair Hökumət-Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu Platforması” formalaşmışdır.
- 23 sentyabr 2017-ci ildə Yerli səviyyəli Platformanın Sabirabad rayonunda regional konfransı keçirilib və konfransda Yerli səviyyəli Platformaya üzv olmaq üçün müraciət edən qurumların müraciətləri səsə qoyularaq qəbul edilib və beləliklə, Yerli səviyyəli Platformanın tərkibi 21 QHT, 6 dövlət qurumu, 7 bələdiyyə, 16 İcma İnkişaf Şurası və 2 MMC-ni əhatə edir.
- Açıq hökumətin təşviqi və korrupsiyanın qarşısının alınmasına dair məsələlər” və “İctimai nəzarət və şəffaflıq məsələlərinə dair təşəbbüslər” istiqamətləri üzrə 29 qeyri-hökumət təşkilatının layihə təklifləri maliyyələşdirilib. Layihələrin icrasına 124 nəfər cəlb olunub. Layihə çərçivəsində Bakı, Gəncə, Lənkəran və Şirvan şəhərlərində, Şamaxı, İsmayilli, Qəbələ, Ağsu, Quba, Qusar, Xaçmaz, Tərtər, Ağcabədi, İmişli, Sabirabad, Salyan, Hacıqabul, Göyçay, Saatlı, Ucar, Zərdab və Masallı rayonlarında ümumilikdə 5-i təlim olmaqla 88 tədbir keçirilib, 4 adda kitab, 3 adda buklet, plakatlar və digər nəşr məhsulları, 1 sayt (www.qhttv.az), 2 televiziya verilişi hazırlanıb və 2 araşdırma aparılıb. Bu layihələrin həyata keçirilməsində 4534 nəfər birbaşa faydalanıb.
- “İstehlakçıların hüquqlarının qorunması və maarifləndirilməsinə dair təşəbbüslər” istiqaməti üzrə 5 qeyri-hökumət təşkilatının layihə təklifləri maliyyələşdirilib. Layihələrin icrasına 20 nəfər cəlb olunub. Layihə çərçivəsində Bakı və Lənkəran şəhərlərində, Biləsuvar, Masallı, Xaçmaz, Quba və Salyan rayonlarında ümumilikdə 18 tədbir, 2 seminar, 1 fləşmob keçirilib, 3 adda kitab, 4 adda buklet, plakatlar və digər nəşr məhsulları hazırlanıb. Layihələrin həyata keçirilməsində 1060 nəfər birbaşa faydalanmışdır.
- Şuranın fəaliyyətində effektivliyi, şəffaflığı, hesabatlılığı və aşkarlığı daha da artırmaq və istehlakçı hüquqlarının qorunması məqsədi ilə QHT-lərin təklif və şikayətlərinin qəbulu üçün 24 aprel 2017-ci ildən etibarən Şuranın 1672 nömrəli Qaynar xətt

xidməti fəaliyyətə başlayıb. Qaynar xəttin fəaliyyətə başladığı gündən Şuraya bu xidmət vasitəsilə 12 müraciət daxil olmuşdur. Daxil olan hər bir müraciət araşdırılmış, müvafiq tədbirlər görülmüş və müraciət edən şəxslər aparılan araşdırmanın nəticələri barədə məlumatlandırılmışdır.

Digər tədbirlər

- **“Xocalı soyqırımı: Səbəbləri, nəticələri və beynəlxalq aləmdə tanınması” və “Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin mərhələləri” kitablarının təqdimatı**

25 fevral 2017-ci ildə Şuranın təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənovun Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş “Xocalı soyqırımı: Səbəbləri, nəticələri və beynəlxalq aləmdə tanınması” və “Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin mərhələləri” kitablarının təqdimatı keçirilib.

Tədbirdə dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri, xarici ölkələrin Azərbaycandakı səfirləri, KIV təmsilçiləri iştirak edib. Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov bildirib ki, bu gün Azərbaycan xalqının dəhşətli faciələrindən biri olan Xocalı soyqırımı qurbanlarının əziz xatirəsi yad edilir. İyirmi beş il bundan əvvəl ermənilərin Xocalıda törətdikləri soyqırımı aktı bütün insanlığa və bəşəriyyətə qarşı yönəlmiş ən ağır cinayətlərdən biridir. Bu soyqırımı tarixdə yaddaşlardan heç vaxt silinməyən Xatın, Ruanda, Srebrenitsa və Holokost kimi dəhşətli faciələrdən heç də geri qalmır. O qeyd edib ki, xalqımıza qarşı etnik təmizləmə, soyqırımı haqqında məqalələr, kitablar yazsaq da, ən müxtəlif aksiyalar təşkil etsək də yenə də azdır. O bildirdi ki, “Xocalı soyqırımı: Səbəbləri, nəticələri və beynəlxalq aləmdə tanınması” və “Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin mərhələləri” adlı kitablar Azərbaycanın haqq səsinin dünyaya çatdırılmasında mühüm rol oynayacaq. Hər iki nəşrdə son iki əsrdə azərbaycanlılara qarşı erməni millətçiləri tərəfindən məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasətinin ayrı-ayrı mərhələləri təhlil olunub.

“Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin Azərbaycanlı İcması” İctimai Birliyinin Əlaqələndirmə Şurasının sədri, Qarabağ Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, siyasi elmlər doktoru Elçin Əhmədov kitablar haqqında geniş məlumat verərək bildirib ki, yeni nəşrlərdə xarici mənbələrdən və tarixi faktlardan istifadə olunmaqla, erməni millətçiləri tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasətinin səbəb və nəticələri dolğun və sistemli şəkildə təhlil edilir, millətçi-şovinst siyasətin mahiyyəti yerli və xarici oxuculara çatdırılır. Qeyd edilib ki, kitabların xüsusi əhəmiyyət kəsb etməsini şərtləndirən başlıca amillərdən biri də onların 8 dildə - Azərbaycan, türk, rus, ingilis, fransız, alman, ərəb və Çin dillərində nəşr olunmasıdır. Bu, təkəcə tariximizin qanlı səhifələrinin öyrənilməsi və yaddaşlarda həkk olunması deyil, eləcə də Ermənistanın dövlət terrorizmi siyasətinin dünya ictimaiyyətinə daha geniş miqyasda çatdırılması və ifşa olunması baxımından çox önəmlidir. Kitabda xarici dillərdə Azərbaycan tarixinin ayrı-ayrı dövrlərinə dair sənədlər və xəritələr, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələr, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri haqqında

məlumatlar və fotolar da yer alıb. Monoqrafiyaları xarici dillərə AZƏRTAC-ın əməkdaşları tərcümə ediblər.

Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Qafqazşünaslıq İnstitutunun direktoru Musa Qasımlı deyib ki, bu gün xalqımız üçün çox ağır bir gündür, ermənilərin Xocalıda törətdikləri soyqırımının 25 illiyini qeyd edirik. Azərbaycanın hər yerində, xarici ölkələrdə bu soyqırımının ildönümü qeyd olunur. Bu tədbirlər, toplantılar faciələrimizdən ibrət dərsi almaq və gələcəyə hədəflərimizi müəyyənləşdirmək baxımından çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu nəşrlərin üstünlüklərindən biri də onların səkkiz dildə hazırlanmasıdır. Bu da kitabların dünyada təxminən 3 milyard insan tərəfindən oxunmasına imkan verəcək. Azərbaycanda indiyədək heç zaman bu qədər dildə tarixi, siyasi ədəbiyyat çap olunmayıb. Eyni zamanda, kitablarda mühüm tarixi sənədlərin əksini tapması vacib məsələdir.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral ermənilərin zaman-zaman Azərbaycan xalqına, eləcə də türklərə qarşı törətdikləri vəhşiliklərdən söz açıb. XX əsrin əvvəllərində, ortalarında və axırlarında ermənilər həm Anadolu, həm də Azərbaycan torpaqlarında qanlı cinayətlər törədiblər. Bunlar sadəcə Azərbaycana qarşı məkrli plan deyildi, eyni zamanda, bütün türkləri hədəf alan, hamımızı məhv etməyi, “Böyük Ermənistan” dövləti qurmağı planlaşdıran mənfur siyasətin bir hissəsi idi. Xarici güclər bizləri hər zaman zəiflətmək üçün əllərindən gələni ediblər, lakin heç vaxt istəklərinə nail olmayıblar və ola da bilməyəcəklər. Diplomat deyib ki, ermənilər XX əsrin sonlarında azərbaycanlılara qarşı növbəti etnik təmizləmə və soyqırımı siyasəti həyata keçiriblər. Nəticədə Azərbaycanda bir milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkün problemi yaranıb. Səfir vurğulayıb ki, bu kitablar Azərbaycan xalqının başına gətirilən müsibətlər haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında mühüm rol oynayacaq.

Tədbirdə çıxış edən Milli Məclisin deputatları Çingiz Qənizadə, Elman Nəsirov, Hikmət Məmmədov, “525-ci qəzet”in baş redaktoru Rəşad Məcid və Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun prezidenti Rauf Zeyni kitabların tarixi əhəmiyyətindən, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasına verəcəyi töhfədən danışıblar.

Tədbirdə çıxış edən Əli Həsənov bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Xocalı soyqırımının iyirmi beşinci ildönümü haqqında” Sərəncamında, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Xocalı soyqırımının iyirmi beşinci ildönümünün keçirilməsinə dair tədbirlər planı”nda Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması ilə bağlı qarşıda duran hədəflər və digər vacib məsələlər əksini tapıb. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın yorulmaz səyləri sayəsində Xocalı həqiqətlərinin beynəlxalq aləmdə geniş yayılması, eləcə də qətləmə siyasi-hüquqi qiymət verilməsi ilə bağlı səmərəli işlər görülür. Bu sistemli işin nəticəsidir ki, dünyanın 10-dan artıq ölkəsinin parlamenti, ABŞ-ın 20-dən çox ştatının qanunverici orqanı, həmçinin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Xocalı qətləməni soyqırımı kimi tanıyıb. Bu kitabların nəşri də məhz bu istiqamətdə reallaşdırılan tədbirlərin mühüm tərkib hissəsidir. Tədbirin iştirakçıları adından xanım Mehriban Əliyevanı Birinci vitse-prezident təyin olunması münasibətilə təbrik edən Prezidentin köməkçisi deyib ki, bu təyinat xalqımıza, dövlətimizə, millətimizə qarşıdakı illərdə töhfələr verəcək. Bu təyinat nəticəsində dövlət idarəçiliyində dinamizm müşahidə ediləcək. Xaraktercə dinamik insan olan Mehriban Əliyevanın bu xarakterinin dövlət idarəçiliyinə sirayət edəcəyinin şahidi olacağıq.

- **Aprel döyüşlərində şəhid olan hərbiçilərimizin ailə üzvləri ilə görüş**

17 mart 2017-ci ildə aprel döyüşlərində şəhid olan hərbiçilərimizin Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yaşayan ailə üzvləri ilə Şurada görüş keçirilib. Toplantıda çıxış edən Şura sədri Azay Quliyev ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin aprel şəhidlərinin şücaətini yüksək qiymətləndirdiyini və onu tarixi qəhrəmanlıq adlandırdığını deyib. Bu günkü görüş cənab Prezidentin aprel şəhidlərinin əziz xatirələrinin və ailələrinin daim yüksək diqqətdə saxlanılması ilə bağlı tapşırığının icrası məqsədi ilə keçirildiyini vurğulayıb. Azay Quliyev Ermənistanla atəşkesin elan olunduğu 23 il ərzində ilk dəfə olaraq işğal altında olan torpaqlarımızın bir qisminin məhz Ali Baş Komandanın əmrlərini böyük qəhrəmanlıqla icra edən ordumuzun, xüsusi ilə aprel şəhidlərinin şücaəti sayəsində düşməndən azad olunduğunu bildirib. Görüşdə çıxış edən Şura üzvü, "Təxris Olunmuş Hərbiçilərin Gəncləri Maarifləndirmə" İctimai Birliyinin sədri Emin Həsənlı dövlətin şəhid ailələrinə, o cümlədən aprel döyüşlərində şəhid olan hərbiçilərimizin ailələrinə olan dövlət qayğısından, onların adlarının əbədiləşdirilməsi üçün atılan addımlardan danışib və Şuranın bu istiqamətdə gördüyü işlər barədə məlumat verib. Görüşdə çıxış edən aprel şəhidlərinin valideynləri torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün hər an vuruşmağa hazır olduqlarını qeyd ediblər. Onlar həmçinin övladlarının adlarının əbədiləşdirilməsi üçün əlavə tədbirlərin görülməsi haqqında fikirlərini çatdırıblar. Şura sədri Azay Quliyev hər zaman şəhid ailələrinə diqqət göstərilməsinin vəzifə borcları olduğunu deyib və görüşdə səsləndirilən təkliflərin araşdırılması və aidiyyatı qurumlara təqdim olunması üçün müvafiq addımların atılacağını bildirib.

- **"QHT-Hökumət münasibətləri: qazanılmış təcrübə və yeni əməkdaşlıq imkanları" mövzusunda regional konfrans**

Cari ildə Şura 3 region mərkəzində (Şəmkir, Mingəçevir və Şirvan) 33 rayonun QHT və icra hakimiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə "QHT-Hökumət münasibətləri: qazanılmış təcrübə və yeni əməkdaşlıq imkanları" mövzusunda regional konfrans keçirib.

İlk konfrans 21 sentyabr 2017-ci ildə Şəmkir şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Gəncə, Samux, Gədəbəy, Göygöl, Qazax, Ağstafa və Tovuz rayonunun QHT və icra hakimiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilib. Konfransdan öncə ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət olunaraq önünə gül dəstələri qoyulub. Toplantıda çıxış edən Şəmkir rayon icra hakimiyyətinin başçısı Alimpaşa Məmmədov Azərbaycanda irqindən, dilindən, etnik və dini konfensiya mənsubiyyətindən asılı olmayaraq hər kəsin fundamental insan hüquq və azadlıqlarının təmin edildiyini deyib. Bir sıra ölkələrdə illərdir vətəndaş müharibəsinin getdiyini qeyd edən Alimpaşa Məmmədov Azərbaycanda sabit ictimai-siyasi vəziyyətin bütün sahələrdə müşahidə edilən inkişafın başlıca zəmini olduğunu vurğulayıb. QHT-lərin inkişafı üçün yalnız paytaxtda deyil, regionlarda da zəruri imkanların yaradıldığını bildiren icra başçısı Şəmkirdə dövlət qurumlarının yerli QHT-lərlə yaxından əməkdaşlığından yaranan səmərəli nəticələr haqqında danışib. A. Məmmədov Şuranın vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı üçün göstərdiyi səyləri təqdirəlayiq adlandırıb. Növbəti konfrans 22 sentyabr 2017-ci ildə Mingəçevir şəhərində Ağcabədi, Yevlax, Qəbələ, Beyləqan, Bərdə, Oğuz, Kürdəmir, Goyçay, Zaqatala, Goranboy, Zərdab, İsmayıllı QHT-ləri və yerli icra hakimiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilib. Toplantıda çıxış edən Mingəçevir şəhər icra hakimiyyəti ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini Sahib Əliyev dövlətin davamlı dəstəyi nəticəsində artıq QHT-lərin regionlarda da aparıcı ictimai təsisatlara çevrildiyini bildirib. QHT-lərin

inkışafı üçün zəruri imkanların yaradıldığını bildiren S. Əliyev yerli QHT-lərlə səmərəli əməkdaşlıq etdiklərini deyib. 27 sentyabr 2017-ci ildə Şirvan şəhərində Saatlı, Sabirabad, İmişli, Hacıqabul, Salyan, Neftçala, Cəlilabad, Biləsuvar, Masallı və Lənkəranda fəaliyyət göstərən QHT-lərin və yerli icra hakimiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən konfransda Şirvan şəhər icra hakimiyyətinin ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini Adəm Hüseynov çıxış edib. O, QHT-lərin vətəndaş təşəbbüskarlığının və cəmiyyətin ümumi inkişafında oynadığı roldan danışaraq bu istiqamətdə əldə olunan uğurların davamlı şəkildə həyata keçirilən dövlət siyasətinin nəticəsi olduğunu qeyd edib. Şura sədrinin müavini Vüsal Quliyev konfranslarda “QHT-Hökumət münasibətlərinin inkişaf mərhələləri və perspektivləri” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Vüsal Quliyev Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin sürətlə inkişaf etdiyini qeyd edərək, son on ildə QHT-dövlət əməkdaşlığının daha yüksək səviyyəyə qalxdığını diqqətə çatdırıb. Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə “Azərbaycan Respublikasının qeyri-hökumət təşkilatlarına dövlət dəstəyi Konsepsiyası”nın təsdiq olunmasının və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının yaradılmasının ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına mühüm təkan verdiyini vurğulayıb. V.Quliyev Azərbaycan dövlətinin ölkədə fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatlarının formalaşmasına və inkişafına daim ciddi önəm verdiyini, ölkədə ictimai təşkilatların fəaliyyətini tənzimləyən əlverişli hüquqi bazanın mövcud olduğunu bildirib. Konfranslarda “QHT-lərə dövlət dəstəyinin əsas istiqamətləri” mövzusunda geniş məruzə ilə çıxış edən Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra dövlətin QHT sektorunun formalaşma istiqamətində atdığı ardıcıl addımların əhəmiyyətindən danışdı. İcraçı direktor cənab Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsinin nəticəsi olaraq hazırda ölkəmizin bütün regionlarında QHT-lərin dövlət qurumlarının başlıca partnyoruna çevrildiyini və fəaliyyət imkanlarının artdığını deyib. F.Qurbanov artıq QHT-hökumət münasibətlərinin əməkdaşlıqdan tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldiyini vurğulayıb. Şuranın QHT-lərə göstərdiyi xidmətlərlə bağlı geniş təqdimatla çıxış edən F. Qurbanov həmçinin təmsil etdiyi qurumun formalaşma prinsipləri, grant müsabiqəsi mövzuları haqqında da danışdı. Konfranslarda QHT nümayəndələri və regionların icra hakimiyyətlərinin təmsilçiləri çıxış edərək QHT-hökumət münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi və layihələrin icrası ilə bağlı qarşılaşdıqları məsələlər haqqında təkliflərlə çıxış ediblər.

• Film Festivalı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı ilə birgə 2008-ci ildən 2017-ci ilədək dövrdə Şuranın dəstəyi ilə hazırlanan filmlərin festivalını keçirib. Festivala Şuranın dəstəyi ilə hazırlanan 100-ə qədər filmin iştirak etdiyini bildirib. 24 noyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı ilə birgə keçirdiyi Film Festivalının qaliblərinin mükafatlandırılması mərasimi keçirilib. Mərasimdə çıxış edən Kinematoqrafçılar İttifaqının birinci katibi, Əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev festivalda Şuranın dəstəyi ilə QHT-lərin 2008-2016-cı illərdə hazırladığı 100-ə qədər film iştirak edib. Peşəkar kino mütəxəssislərindən ibarət Münsiflər Heyəti festivala təqdim edilən ekran əsərlərindən birinci, ikinci və üçüncü yerin qalibi olan, diploma və Şuranın xüsusi mükafatına layiq görülən filmləri seçib. Şura sədri, deputat Azay Quliyev festivalın əhəmiyyətindən danışaraq bildirib ki, bu tədbir Şuranın maliyyə dəstəyi ilə QHT-

lərin ölkəmizin milli maraqlarının ölkədə və beynəlxalq aləmdə təbliği, habelə ictimai həyatın müxtəlif sahələrinin inkişafı üçün gördüyü işləri geniş ictimaiyyətə təqdim etmək məqsədi ilə təşkil olunub. Şura sədri deyib ki, QHT-lər dövlət siyasətinin həyata keçirilməsinə davamlı olaraq dəstək verirlər. Şuranın dəstəyi ilə QHT-lər ötən illər ərzində vətənpərvərliyin, milli maraqlarımızın müdafiəsi ilə bağlı xeyli filmlər hazırlayıblar. Onlar yalnız ölkədə nümayiş etdirilmir, xarici auditoriyalarda da Azərbaycanın haqq səsinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması işinə də töhfələrini verirlər. Mərasimin sonunda festivalın qalibi olan filmlərin adları açıqlanıb. “25 ilin akkordları” filmi festivalın xüsusi mükafatına layiq görülüb. “Uçmaq istəyirəm” filmi birinci, “Əsgər atası” filmi ikinci və “Günahkarlar və günahsızlar” filmi isə üçüncü yeri qazanıb. Digər 11 ekran əsərinə festivalın diplomları təqdim olunub.

- **“Türkmənçay sülh müqaviləsi-190: tarixi həqiqətlərin izi ilə” mövzusunda Beynəlxalq Elmi Konfrans**

14 dekabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası “Türkmənçay sülh müqaviləsi - 190: tarixi həqiqətlərin izi ilə” mövzusunda Beynəlxalq Elmi Konfrans keçirib. Konfransda ölkəmizin, eləcə də Fransa, Rusiya, Moldova və Gürcüstanın nüfuzlu tarixçi alimləri iştirak ediblər. Tədbirin moderatoru, “İctimaiyyətlə əlaqələrin inkişafına yardım” İctimai Birliyinin sədri, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Şəlalə Həsənova Türkmənçay müqaviləsinin Azərbaycan xalqının həyatına təsiri haqqında danışib. Şəlalə Həsənova konfransda Türkmənçay müqaviləsi üzrə dəyərli tədqiqat əsərləri olan alimlərin məzurlarının dinləniləcəyini bildirib. Qeyd olunub ki, bu müqavilədən zərər görənlər, ən çox mənfi təsirə məruz qalan Azərbaycan xalqıdır. Bu sənədin imzalanmasıyla Azərbaycan böyük ölçüdə torpaq itirsə də, bu gün haqq səsimizi beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq üçün yetərli qədər dəlil və sübutumuz, tarixi faktımız var. Konfrans çərçivəsində “Türkmənçay Sülh Müqaviləsi Qafqazda erməni etnosu tarixinin başlanğıc nöqtəsi kimi”, “Türkmənçay-190: böyük qüvvələrin siyasi və iqtisadi strategiyası” və “Türkmənçay Sülh Müqaviləsi – Qafqazda albanların deetnikləşməsinə şərtləndirən amil” adlı üç panel keçirilib. Hüquq elmləri doktoru, professor, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Namiq Əliyev “Türkmənçay sülh müqaviləsinin siyasi və hüquqi mahiyyəti və nəticələri”, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, Sosial və İdarəetmə Konsaltinqi üzrə Ali Məktəbin elmi işlər üzrə prorektoru, Rusiyalı alim Oleq Kuznetsov “1828-ci ildə Türkmənçay müqaviləsinin müddəalarına uyğun olaraq, Rusiya İmperatorluğu Administrasiyasının Qafqazda immiqrasiya siyasətinin əsas prinsipləri”, Gürcüstanın Terrorizm və Siyasi Şiddətlə Mübarizə Mərkəzinin direktoru, əməkdar jurnalist Badri Naçkebiya “Türkmənçay sülh müqaviləsi ərəfəsində erməni-gürcü münasibətlərinin problemləri”, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, AMEA-nın Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun şöbə müdiri İlqar Niftəliyev “Erməni oblasti” (1828-1840): uğursuz layihənin tarixi”, tarix elmləri doktoru, Moldovanın Effektiv Siyasət İnstitutunun direktor müavini Ruslan Şevçenko “Ermənilərin Cənubi Qafqaza köçürülməsi bölgənin sonrakı qeyri-sabitləşməsinin səbəbi kimi”, Fransanın Sorbonna Universitetinin professoru Ziya Sədr Əl Əşrəfi “Beynəlxalq qüvvələrin mövqeyi və Türkmənçay sülh müqaviləsinin təsiri”, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, AMEA-nın Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun aparıcı elmi işçisi Nigar Gözəlova “Türkmənçay müqaviləsinin bağlanması İngilis-İran münasibətlərinin təsiri”, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinin dekanı Azad Rzayev “1826-1828-ci illərin Rus-İran müharibəsi. və böyük dövlətlərin diplomatiyası”, tarixçi, erevangala500.com tarixi-analitik portalının əməkdaşı Zaur Mehdiyev “Türkmənçay müqaviləsinin bağlanması prosesində

erməni-rus ziddiyyətləri”, Azərbaycan Alban-Udi xristian icmasının rəhbəri Robert Mobili “Türkmənçay sülh müqaviləsindən əvvəl və sonra bəzi alban abidələrinin tikinti və bağlama materiallarının mineraloji və geokimyəvi tərkibi haqqında”, dosent, Bakı Slavyan Universitetinin jurnalistika kafedrasının müdiri Şəlalə Həsənova “Ermənilərin özünükləşdirdiyi Alban kilsələri Qafqaz Arxeoqrafik Komissiyasının aktlarında” mövzularında məruzə ilə çıxış ediblər.

Bakı QHT Resurs və Təlim Mərkəzinin fəaliyyəti

Bakı QHT Resurs və Təlim Mərkəzi Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən QHT-lərin təşkilati inkişafın bütün aspektləri üzrə təlim, seminar, tədbir, konfransların keçirilməsini təmin etmək məqsədilə yaradılmışdır. İl ərzində Mərkəzdə bu istiqamətdə bir sıra tədbirlər həyata keçirilib

11 iyul 2017-ci ildə Hemofiliyalı Xəstələrin Respublika Assosiasiyası Brüsseldə Avropa Hemofiliya Konsorsiumunun Liderlər toplantısında iştirak edən nümayəndələrin iştirakı ilə Hemofiliyanın gen səviyyəsində müasir müalicəsi, yeni dərman preparatları və hepatit C virusunun keyfiyyətli müalicəsinə həsr edilmiş tədbir keçirilib

12 iyul 2017-ci ildə Azercell şirkətinin Milli QHT Forumuna (MQF) korporativ təklif paketinin təqdimat mərasimi keçirilib. 25 QHT rəhbərinin iştirak etdiyi mərasimdə Azercell şirkəti adından nömrələr və hədiyyələr paylanıb.

08 avqust 2017-ci ildə Şuranın maliyyə dəstəyi ilə “İstedadlı Əlillər” İctimai Birliyi tərəfindən icra olunan “Fiziki məhdudluğu olan şəxslər üçün peşə hazırlıq kurslarının təşkil edilməsi və məşğulluğun artırılması” adlı layihənin yekun hesabatına həsr olunan konfrans keçirilib.

11 avqust 2017-ci ildə Şuranın maliyyə dəstəyi ilə Vətəndaş İştirakçılığının Təşviqinə Dəstək İctimai Birliyi tərəfindən həyata keçirilən “Şəffaflığın Artırılması və Korrupsiyaya Qarşı Mübarizədə Açıq Hökumətin Təşviqi” adlı layihə çərçivəsində gənclərin iştirakı ilə dəyirmi masa keçirilib.

11 sentyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikası “Dövlətçiliyə Milli Dəstək” İctimai Birliyi “Avropa Şurasında Azərbaycan və onun rəhbərliyi haqqında böhtan xarakterli çıxışlara münasibət bildirmək” mövzusunda ictimai müzakirə keçirilib.

12 oktyabr 2017-ci ildə Bakı QHT Resurs və Təlim Mərkəzində Mühərribə Veteranı Qadınlarına sosial Yardım” İctimai Birliyi və Azərbaycan Abidələrinin Müdafiə Təşkilatının təşkilatçılığı ilə Gürcüstanın Azərbaycanda səfərdə olan qadın QHT rəhbərləri ilə görüş keçirildi.

14 oktyabr 2017-ci ildə Neftçilərin Hüquqlarının Müdafiəsi Təşkilatı “Neft sektorunda əmək hüquqlarının müdafiə mexanizmlərinin gücləndirilməsi” layihəsi çərçivəsində “Əmək hüquqları” mövzusunda həsr olunmuş tədbir keçirilib.

15 oktyabr 2017-ci ildə “İnformasiya Təşəbbüslərinə Dəstək” İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirdiyi “İslam həmrəyliyinin təbliği ilə bağlı QHT-lərə informasiya dəstəyinin göstərilməsi” layihəsi çərçivəsində TV üçün 3 çəkiliş həyata keçirib.

16 oktyabr 2017-ci ildə “Qadınlar Bələdiyyələrin İnkişafı Uğrunda” İctimai Birliyi Milli QHT Forumu Bələdiyyə İnkişaf Mərkəzinin fəaliyyət proqramının təqdimatı keçirilib. Təqdimatda vətəndaş cəmiyyətinin inkişafında Bələdiyyə və Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının əlaqələndirilməsi, əməkdaşlığının gücləndirilməsi, iki vətəndaş təsisatı olan QHT və Bələdiyyələrin qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlığın inkişafı və birgə layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

23 oktyabr 2017-ci ildə "Müharibə Veteranı Qadınlarına Sosial Yardım" İctimai Birliyi "Rusiyanın təcavüzkar Ermənistanı silahlandırmasına qarşı etiraz" tədbiri keçirildi. Tədbirdə Rusiyanın təcavüzkar Ermənistanı silahlandırmasına qarşı Azərbaycan ictimaiyyətinin bəyanatı qəbul edilib.

31 oktyabr 2017-ci ildə "Vətəndaş Tribunası" İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə "İctimai aktualıq kəsb edən mövzular üzrə sosial çarxların hazırlanması" layihəsi çərçivəsində yaratdığı "Aprel döyüşlərinin qəhrəmanları", "Sosial şəbəkələrin müasir həyatda rolu və buradakı davranışlar üçün hüquqi və etik çərçivələrin vacibliyi" video çarxlarının təqdimat mərasimini keçirib.

31 oktyabr 2017-ci ildə "İnformasiya Təşəbbüslərinə Dəstək" İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə "İslam həmrəyliyinin təbliği ilə bağlı QHT-lərə informasiya dəstəyinin göstərilməsi" layihəsinin yekunları ilə bağlı tədbir keçirib.

6 noyabr 2017-ci ildə Hemofiliyalı Xəstələrin Respublika Assosiasiyası İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə "Hemofiliya xəstəliyi üzrə Dövlət Proqramının qiymətləndirilməsi və dövlət-ictimai idarəetmənin bir hissəsi kimi səhiyyədə ictimai nəzarətin təşkil" adlı layihə çərçivəsində Hemofiliyanın müalicəsinin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticələrinə dair yekun hesabat tədbiri keçirilib. Tədbir 21 nəfər nümayəndənin iştirakı ilə həyata keçirilib.

17 noyabr 2017-ci ildə "İranlı Mühacirlər Cəmiyyəti" İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə "Mühacir problemi ilə bağlı Azərbaycan modelinin öyrənilməsi mövzusunda maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsi" layihəsi çərçivəsində yekun tədbir keçirib.

30 noyabr 2017-ci ildə "Azad Müəllimlər" İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə "Təlim-tərbiyə prosesində müəllim-valideyn əməkdaşlığına dəstək" layihəsinin yekun qiymətləndirilməsi ilə bağlı dəyirmi masa keçirib. Müzakirələrdə iştirak edənlər bu qəbildən olan tədbirlərin müəllimin peşə hazırlığında, valideyn və müəllimlərin qarşısında duran vəzifələr və islahatlar haqqında məlumatla malik olmasında, müəllim-valideyn əməkdaşlığının qurulmasında könüllülük prinsipləri, müəllim və valideynlərin öz hüquq və vəzifələri haqqında bilgi almasında mühüm rol oynadığını qeyd ediblər.

08 dekabr 2017-ci ildə Milli QHT Forumunun Hüquq Mərkəzi "İnsan hüquqları milli, regional və beynəlxalq müstəvidə" mövzusunda həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbirdə Milli Məclisin qəbul etdiyi qanunun ictimai müzakirəsinə həsr olunub.

20 dekabr 2017-ci ildə "İqtisadi İnkişafa və Aqrar Layihələrə Dəstək" İctimai Birliyi "Çoxmənzilli binaların idarə edilməsi və "HOME" layihəsi mövzusunda seminar keçirib. Seminar Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin əməkdaşları, Bakı şəhərinin müxtəlif rayonlarından olan Mənzil Mülkiyyətçiləri Müştərək Cəmiyyətlərinin nümayəndələri, mənzil mülkiyyətçiləri, müxtəlif qeyri-hökumət təşkilatlarının əməkdaşları, Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin tələbələrinin iştirakı ilə keçirilib.

24 dekabr 2017-ci ildə Azərbaycan Fotoqraflar Birliyi (AFB) 2016-2017-ci illər üçün AFB idarə heyətinin gördüyü işlərlə bağlı yekun iclas keçirilib. İclasda yeni İdarə Heyətinin və Nəzarət Təftiş Komissiyasının tərkibi səsvermə ilə seçilib.

25 dekabr 2017-ci ildə "Cəmiyyətin və Vətəndaş Münasibətlərinin İnkişafı» İctimai Birliyinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə "Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik və separatizm" mövzusunda konfrans keçirilib. Konfransda Gürcüstandan olan tanınmış ekspertlər

Rimma Gelenava və İrma Gelenava iştirak ediblər. Həm Gürcüstandan olan ekspertlər, həm də Azərbaycandan olan vətəndaş cəmiyyəti təmsilçiləri məruzə ilə çıxış edərək, regionda və Azərbaycanda separatizmin törətdiyi fəsadlardan, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşılması vacibliyindən danışıblar.

Bakı QHT Resurs və Təlim Mərkəzinin rüblük fəaliyyətindən 500-dən çox iştirakçı faydalanmışdır.

Beynəlxalq əlaqələr

• Görüşlər

Ötən illərdə olduğu kimi, 2017-ci ildə də Şura beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa böyük önəm vermiş və bu məqsədlə Şura sədri cənab Azay Quliyevin qeyd olunan bir sıra beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə görüşləri keçirilmişdir.

- 19 yanvar 2017-ci ildə Türkiyənin Azərbaycana yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri cənab Erkan Özoral;
- 8 fevral 2017-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının Azərbaycan üzrə nümayəndəsi Furio De Angelis;
- 15 fevral 2017-ci ildə İran İslam Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Məhəmməd Rza Nəcəfi;
- 28 fevral 2017-ci ildə Azərbaycan-Şimal-Baltik Əməkdaşlıq Fondunun nümayəndə heyətinin rəhbəri, Estoniya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun sədri Einar Valbaum, Fondun koordinatoru Yanek Paklinski və Estoniya parlamentinin nümayəndələri;
- 4 mart 2017-ci ildə 4-ü Beynəlxalq Krizis Qrupunun Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə proqram direktoru xanım Maqdalena Qrono;
- 21 aprel 2017-ci ildə Yehovanın şahidləri idarə heyətinin üzvləri Toni Breys və Mariano Masias;
- 1 may 2017-ci ildə Avropa İttifaqının Layihələrin idarə olunması institutunun üzvləri;
- 12 may 2017-ci ildə Qazaxıstan Respublikasının Din və Vətəndaş Cəmiyyəti Məsələləri Nazirliyinin nümayəndəsi Lira Raisova və Qazaxıstanın Azərbaycandakı səfirliyinin məsləhətçisi Darxan Kuşerbayev;
- 18 may 2017-ci ildə Almaniya Federativ Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyinin Birinci katibi Pol Amann;
- 18 may 2017-ci ildə Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin rəhbərinin Avropa və Asiya üzrə müavini Marqo Ellis;
- 27 may 2017-ci ildə Rumıniya Təhsil Nazirinin müavini Qiqel Paraşiv;
- 5 iyul 2017-ci ildə Türkiyə Cümhuriyyətinin ölkəmizdəki səfirliyinin III katibi xanım Özgə Kartal Uçarcı;
- 7 iyul 2017-ci ildə Çərçivə Konvensiyası üzrə Məşvərətçi Komitənin Latviya üzrə üzvü Reinis Aboltins, Vyana Universitetinin Linqvistik kafedrasının tədqiqatçısı və komitənin Avstriya üzrə üzvü Briqitta Buş, Lyublyana Universitetinin Sosial Elmlər kafedrasının professor köməkçisi və komitənin Sloveniya üzrə üzvü Petra Roterin təmsil olunduğu nümayəndə heyəti;

- 10 iyul 2017-ci ildə Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən Şərq Tərəfdaşlığı Vətəndaş Cəmiyyəti layihəsinin ekspertləri İrina Velska və Seamus Kleari;
- 25 iyul 2017-ci ildə Beynəlxalq Reyn Dərnəyinin prezidenti, fransız yazıçı Jerar Kardonla;
- 27 avqust 2017-ci ildə Qazaxıstan Respublikasının Din və Vətəndaş Cəmiyyəti Məsələləri Nazirliyinin nümayəndəsi Lira Raisova;
- 25 sentyabr 2017-ci ildə Amerika Təhsil Şurasının Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri xanım Jodi Blankenship;
- 21 oktyabr 2017-ci ildə Böyük Britaniyanın “No Kollektiv” təşkilatının nümayəndələri;
- 14 noyabr 2017-ci ildə Şuranın dəstəyi ilə layihə həyata keçirən “Qarabağ Fondu” təşkilatının rəhbəri xanım Dayana Altman;
- 14 dekabr 2017-ci ildə Rusiya Federasiyasının İctimai Palatasının “Millətlərarası və dinlərarası münasibətlərin harmoniyalaşdırılması, vətəndaş sülhü və bərabərliyinin dəstəklənməsi” istiqaməti üzrə üzvü Oleq Qonçarov.

Keçirilən bütün görüşlərdə qonaqlara Şuranın fəaliyyəti, Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarına verilən dövlət dəstəyi və ikitərəfli əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilmişdir.

• Səfərlər

19-21 fevral 2017-ci ildə Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurası və Avropa İttifaqı tərəfindən Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində həyata keçirilən "Proqramlar üzrə Əməkdaşlıq Çərçivəsi"nin "Vətəndaş cəmiyyətinin qərarvermə proseslərində iştirakı" adlı regional layihəsi çərçivəsində təşkil olunan konfransında Şura Katibliyinin məsləhətçisi Toğrul Məmmədli iştirak edib.

9-11 aprel 2017-ci ildə Gürcüstan Tbilisi şəhərində keçirilən Gürcüstan-Azərbaycan Sərhərlərarası Əməkdaşlıq Şurasının qərarqəbuletmə komitəsinin iclasında Şura Katibliyinin baş məsləhətçisi Toğrul Məmmədli iştirak edib.

03 iyul 2017-ci ildə Avropa Şurası və Avropa İttifaqının birgə maliyyələşdirdiyi və Azərbaycan hökumətinin dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu” layihəsi üzrə Rəhbər komitənin Fransanın Strasburq şəhərində görüşü keçirilmişdir. Görüşdə Şura üzvləri Əliməmməd Nuriyev və Sahib Məmmədov, Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov və baş məsləhətçisi Rauf Məcidbəyli iştirak etmişdir. Görüş zamanı layihənin bir illik dövrü ərzində əldə edilən nəticələr və layihə çərçivəsində görüləcək işlər müzakirə olunmuş və ekspertlər tərəfindən təkmilləşdirilmiş (ikinci) hesabat əsasında təkliflərin hazırlanması ilə bağlı işçi qrupunun yaradılması qərara alınmışdır.

03-05 oktyabr 2017-ci ildə “Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyəti Dialoqu” layihəsi çərçivəsində təcrübə mübadiləsi məqsədilə dövlət orqanlarının və QHT nümayəndələrinin, o cümlədən Şura üzvləri Əliməmməd Nuriyev və Sahib Məmmədovun, Şura Katibliyinin baş məsləhətçisi Rauf Məcidbəylinin iştirakı ilə Çexiya Respublikasına səfər həyata keçirilmişdir. Səfər çərçivəsində nümayəndə heyətinin Çexiya Respublikasının Qanunvericilik və Maliyyəşmə Komitəsinin, QHT-lər üzrə Dövlət Şurasının, Ədliyyə Nazirliyinin Qanunvericilik departamentinin və digər dövlət

qurumlarının məsul şəxsləri ilə görüşləri keçirilmişdir. Görüşlərdə Çexiyada vətəndaş cəmiyyəti institutlarının formalaşmasının təşkili-hüquqi əsasları, maliyyələşmə mexanizmləri, qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyəti və hökumət-QHT əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilmişdir.

29-30 noyabr 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının sədri, deputat Azay Quliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Rusiya Federasiyasının İctimai Palatasının dəvəti ilə Moskva şəhərində səfərdə olub.

Rusiya Federasiyasının İctimai Palatasında keçirilən görüşdə İctimai Palata katibinin müavini Sergey Orconikidze nümayəndə heyətini salamlayaraq Azərbaycanla Rusiya arasında dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrindən, Şura ilə Palata arasında birgə fəaliyyət və əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu söyləyib.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin sədri Azay Quliyev hökumət və parlamentlər arasında əlaqələrin ən yüksək səviyyədə olduğunu qeyd etdi və iki ölkənin ictimai sektoru arasında əməkdaşlıq əlaqələrindən danışdı.

Əməkdaşlığa başlamaq üçün ilkin olaraq dörd istiqamət üzrə işçi qrupların yaradılması qərara alındı:

1. Gənclər və tələbələr məsələləri üzrə İşçi Qrup;
2. Elm-tədris, mədəni və maarifləndirici proqramlara dəstək üzrə İşçi Qrup;
3. İnsan hüquqlarının müdafiəsi, miqrasiya məsələləri və ictimai nəzarət sahəsində əməkdaşlıq üzrə İşçi Qrup;
4. Birgə tədbirlərin təşkili və mübadilə proqramları üzrə İşçi Qrup.

Nümayəndə heyətinə Azərbaycan Hüquqşünaslar Konfederasiyasının sədri və Azərbaycan-Rusiya parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Əli Hüseynli, Əmək Hüquqlarının Müdafiə Liqasının sədri və Şura üzvü Sahib Məmmədov, Azərbaycan Gənclərinin Avropaya İntegrasiyası Təşkilatının İdarə Heyətinin üzvü və Şura üzvü Nərgiz Xələf, "Azərbaycan Rus Gənclər Assosiasiyasının" sədri Roman Boriskin, Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov və Katibliyinin Beynəlxalq əlaqələr, analitik təhlil və ekspertiza bölməsinin məsləhətçisi Camal Əhmədov daxil olub.

16-21 dekabr 2017-ci ildə Şuranın baş məsləhətçisi Toğrul Məmmədli İsrailin Nazirlər Kabinetinin dəvəti ilə İsrailin paytaxtı Tel-Əviv şəhərinə səfər etmişdir. Avropa Tələbələri Birliyi və İsrailin NUIS təşkilatının həyata keçirdiyi "Konfliktlərin həllində beynəlxalq QHT-lərin rolu" adlı layihə çərçivəsində həyata keçirilən konfrans iki sessiyadan ibarət olub. Sessiyalarda dünyada baş verən konfliktlərin idarə edilməsində və sülh quruculuğu prosesində vətəndaş cəmiyyətinin iştirakı məsələləri müzakirə edilib. Birinci sessiyada Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində beynəlxalq QHT-lərin fəaliyyəti məsələsinə də toxunulub.

• Şuranın dəstəyi ilə yerli QHT-lərin iştirak etdiyi beynəlxalq tədbirlər

1. "İnsan Hüquqları və Qanunçuluğun Müdafiəsi" İctimai Birliyinin sədri Səltənət (Səidə) Qocamanlı 22-24 fevral 2017-ci il tarixdə Avstriyanın Vyana şəhərində keçirilən "Cənubi Qafqazda sülhün perspektivləri" adlı tədbirdə iştirak edib.
2. "Mərhəmət" Kimsəsizlərə Yardım İctimai Birliyinin sədri İradə Nəsirova 23-25 fevral 2017-ci il tarixdə Gürcüstanın Tbilisi şəhərində keçirilən "Xocalı soyqırımını və onun siyasi-hüquqi qiymətləndirilməsi problemləri ilə bağlı müzakirələrin təşkil olunduğu konfrans"da iştirak edib.

3. Orta Asiya və Güney Qafqaz Söz Azadlığının sədri Azər Həsərət 22-24 mart 2017-ci il tarixdə Belçikanın Brüssel şəhərində keçirilən "Avronest Parlament Assambleyasının Siyasi məsələlər, insan haqları və demokratiya komitəsilə Sosial məsələlər, təhsil, mədəniyyət və vətəndaş cəmiyyəti komitəsinin birgə toplantısında" iştirak edib.
4. Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunun nümayəndələri 07-11 mart 2017-ci il tarixdə İşveçrənin Cenevrə şəhərində keçirilən "Münaqişələr və uşaq hüquqları" adlı tədbirdə iştirak edib.
5. Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının sədri 24-29 aprel 2017-ci ildə İşveçrənin Cenevrə şəhərində keçirilən BMT-nin İrqi Ayrı-seçkiliyin ləğvi Komitəsinin 92-ci sessiyasında iştirak edib.
6. Orta Asiya və Güney Qafqaz Söz Azadlığı İctimai Birliyinin sədri 29 aprel - 5 may 2017-ci ildə İndoneziyanın Cakarta şəhərində keçirilən "UNESCO-nun 3 May Dünya Mətbuat Azadlığı Günü" tədbirlərində iştirak edib.
7. "Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqı" İctimai Birliyinin sədri 17-20 may 2017-ci ildə Rumıniyanın Buxarest şəhərində keçirilən Avropa Jurnalistlər Federasiyasının İllik toplantısında iştirak edib.
8. "Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə" İctimai Birliyinin sədri 17-23 may 2017-ci ildə Türkiyənin İstanbul və Ankara şəhərlərində Azərbaycan və Türkiyə hərbyönümlü QHT-lərinin birgə əməkdaşlığı ilə bağlı görüşlər və 2016-cı ilin aprel hadisələri ilə bağlı tədbirlər təşkil edib.
9. Jurnalist Qadınlar Assosiasiyası 04-08 iyun 2017-ci ildə Fransanın Paris şəhərində Vaqif Səmədoğlunun yaradıcılıq gecəsini təşkil edib.
10. Azərbaycan Demokratik Tələbə Gənclər Təşkilatı 15-20 iyun 2017-ci ildə Belçikanın Brüssel və Antverpen şəhərlərində Ermənistan–Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və həqiqətləri barədə beynəlxalq ictimaiyyətə yönələn çağırışlar mövzusunda konfrans təşkil edib.
11. Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatı İctimai Birliyinin sədri 24-28 iyun 2017-ci ildə Serbiyanın Belqrad şəhərində Faşizm qarşı mübarizə mövzusunda təşkil olunan konfransda iştirak edib.
12. "Qan Donorları Assosiasiyası" İctimai Birliyinin sədri Fuad Əsgərov 24-27 avqust 2017-ci ildə Litvanın Kaunas şəhərində keçirilən "Beynəlxalq gənc donör forumu" adlı tədbirdə iştirak edib. Təşkilat Qan Donorları Cəmiyyətinin üzvüdür. Forumda ümumilikdə 18 ölkədən 100-dən çox nümayəndə iştirak edib. Forumda təşkilat sədri "Fədakarlıq" medalı ilə təltif olunub. Təşkilat nümayəndələri 2019-cu ildə keçiriləcək 19-cu Dünya Gənc donör forumunun Azərbaycanda keçirilməsi üçün təklif veriblər. Təşkilat nümayəndələri ölkəmizdə səhiyyə sahəsindəki fəaliyyət və qan xəstəlikləri ilə bağlı dövlətin apardığı uğurlu siyasət haqqında çıxış ediblər.
13. İnsan Hüquqları üzrə Təlim və Tədqiqat İctimai Birliyi adından Toğrul Məmmədli və Orxan Zeynallı 4-10 sentyabr 2017-ci ildə Polşanın Kriniça şəhərində keçirilən "27-ci Kriniça İqtisadi Forumun"da iştirak edib. Forum çərçivəsində təşkil olunan debatlarda iştirak edən nümayəndələr həmçinin müxtəlif mövzularla bağlı çıxış ediblər. Azərbaycan, Ermənistan, Gürcüstan, Ukrayna və Moldova üçün Avropa Birliyinin irəli sürdüyü "Şərq Tərəfdaşlığı Platforması"nın son 8 ildəki nailiyyətləri ilə bağlı keçirilən iclasda T.Məmmədli Ermənistanı təmsil edən keçmiş baş nazir Hrant Baqratyanın və digər nümayəndələrin Azərbaycan haqqında əlsiz iddialarını təkzib etmiş və Azərbaycanın haqlı mövqeyini iştirakçılara çatdırılıb. Ermənistanın işğalçılıq siyasəti,

- uşaqların cəbhə bölgəsində qətlə yetirməsi və s. məsələlər tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb.
14. Gənclər Azad Sahibkarlıq Fəaliyyətində İctimai Birliyinin sədri Kəmalə Məmmədli 25-30 sentyabr 2017-ci ildə İngiltərənin London şəhərində keçirilən “Enactus Dünya Kuboku 2017” tədbirində iştirak edib. Tədbirdə 40-a yaxın ölkənin nümayəndələri və komandaları iştirak edib. 28 sentyabr 2017-ci ildə ölkələrin mədəniyyət günü təşkil olunub. Azərbaycan nümayəndələri milli adət ənənələri, milli dəyərləri özündə ehtiva edən stend hazırlamış və “Made in Azerbaijan” bölməsində sərgiləyiblər. Stenddə Azərbaycana məxsus atributlar, turistlərin diqqətini cəlb edəcək müxtəlif şəkillər, şirniyyatlar və s. sərgilənib. Enactus Dünya kubokunun 2018-ci ildə ABŞ-da keçirilməsi planlaşdırılır.
  15. “Səma və Eko” Elmi-Praktik İctimai Birliyinin nümayəndəsi Telman Zeynalov 22-28 avqust 2017-ci ildə Gürcüstanın Tbilisi şəhərində keçirilən “Su qıtlığı və qlobal istiləşmə ilə bağlı beynəlxalq simpoziumu”nda iştirak edib. Ermənistan nümayəndələrinin də iştirak etdiyi tədbirdə Metsamorun (Metsamor Atom Elektrik Stansiyası) hazırkı vəziyyətini Çernobul və Fukusima AES-ləri ilə müqayisə edən T.Zeynalov iştirakçılara gələcək üçün böyük fəlakətlərin qaçılmaz olduğunu qeyd edib.
  16. Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının sədri Sahib Məmmədov, Orta Asiya və Güney Qafqaz Söz Azadlığı Şəbəkəsi ictimai birliyinin sədri Azər Həsərət və Gənc Vətəndaş Maarifləndirmə İctimai Birliyinin nümayəndəsi Günel Səfərova 10-14 sentyabr 2017-ci ildə Polşanın Varşava şəhərində keçirilən “ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosu”nun təşkil etdiyi “İnsan inkişafının tətbiqi üzrə görüş - 2017” və “İnsan meyarı üzrə Konfrans”da iştirak ediblər. Tədbirdə 75 dövlətin rəsmi nümayəndəsi ilə yanaşı, QHT və KİV təmsilçiləri də iştirak etmişdir. Azər Həsərət, Sahib Məmmədov və Günel Səfərova Ermənistanın işğalçılıq siyasəti, qaçqın və məcburi köçkünlər, söz və mətbuat azadlığı, fundamental hüquqlar, ayrı-seçkilik və s. mövzularda məruzə ilə çıxış ediblər.
  17. Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunun sədri Umud Mirzəyev noyabr-dekabr ayları ərzində Paris, Cenevrə və Nyu-York şəhərlərində təşkil olunan beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edib. 5-6 noyabr 2017-ci ildə Parisdə Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün sülh və dayanıqlı inkişaf mövzusunda müzakirələr təşkil olunmuşdur. Tədbirdə Paris şəhərinin meri Anne Hidalqo, Lüksemburq şahzadəsi Mariya Tereza, İspaniya kraliçası, Yunanıstan və Danimarka şahzadəsi xanım Sofiya, BMT baş katibinin siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Tomas Qas, BMT Ətraf Mühit Programının Dəniz və Ekosistemlər bölməsinin rəhbəri Liza Svensson, Dünya Bankının Almaniya Dəniz programının direktoru Piter Bakker və digər tanınmış simalar iştirak edib. Noyabrın 06-11-də BMT-nin Cenevrə ofisində Sülh həftəsi çərçivəsində maraqlı tərəflərin sülh müzakirələri keçirilib. Tədbirdə İsveçrə Sülh Platforması, İsveçrə Xarici İşlər Nazirliyi, Dünya Bankı, BMT dayanıqlı inkişaf məqsədləri Fondu, UNHCR, UNDP, UNICEF, UNESCO, BMT-nin digər agentlikləri, müxtəlif transmilli korporasiyalar və qurumların, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak edib. 11-13 dekabr 2017-ci ildə təşkilat sədri Nyu-York şəhərində BMT-nin 72-ci Baş Assambleyasının Sülh və Təhlükəsizlik mövzusunda keçirilən panel müzakirələrində iştirak edib. Təşkil olunmuş müzakirələrdə iştirak edən təşkilat sədri dünya ictimaiyyətinin xüsusilə münaqişə bölgələrindəki vəziyyətə həssas yanaşmanın və dayanıqlı inkişaf üçün bütün regionlarda sülhün və barışığın təbliğ olunmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb.

18. Azərbaycan-Slavyan Gəncləri Assosiasiyasının sədri Səbuhi Abbasov 12-13 oktyabr 2017-ci ildə Vyanada təşkil olunan "İnternet azadlığı: İnternet medianın rolu və vəzifələri" adlı konfransda iştirak edib. Konfransda Türkiyədə fəaliyyət göstərən erməni mətbuat orqanı Agos qəzetində çalışan Arzu Qeybullayevanın Azərbaycana qarşı çıxışına etiraz edən S.Abbasov ölkədə olan inkişaf və tərəqqi haqqında geniş məruzə edib. Çıxış əsnasında Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın haqlı mövqeyi də iştirakçılara çatdırılıb.
19. Orta Asiya və Güney Qafqaz Söz Azadlığı Şəbəkəsi İctimai Birliyinin sədri Azər Həsərət 8-10 noyabr 2017-ci ildə Strasburq şəhərində təşkil olunan "Demokratiya üçün dünya forumu - 2017" adlı konfransda iştirak etmişdir. A.Həsərət demokratiya və ikili standartlar, hegemon dövlətlərin qaralama kampaniyası, inkişaf etməkdə olan dövlətlərin sıxışdırılması, münaqişələr və eləcə də Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın haqlı mövqeyi haqqında məruzə edib.

• Şuranın maliyyə yardımı ilə xarici QHT-lərin həyata keçirdiyi layihələr

ABŞ-ın "J Connect" təşkilatı 21 Fevral 2017-ci ildə ABŞ-ın Los Anceles şəhərində Şuranın dəstəyi ilə həyata keçirdiyi "Xocalı – parçalanmış ürəklər / dağıdılmış şəhər" layihəsi çərçivəsində hazırlanmış sənədli filmin təqdimatını keçirib. ABŞ-da Xocalı soyqırımını mövzusunda çəkilən ilk ekran əsəri olan "Zülmətdən qaçarkən" (Running from the Darkness) filmin premyerası dünyanın ən böyük və nüfuzlu yəhudi təşkilatlarından olan, 400 min yəhudi ailəsini özündə birləşdirən Simon Vizental (Simon Wisenthal) Mərkəzinin Tolerantlıq Muzeyində nümayiş etdirilib. Azərbaycanın Los-Ancelesdəki Baş Konsulluğu tərəfindən təşkil edilən premyerada, Kaliforniya ştatının ali seçkili orqanlarının nümayəndələri, müxtəlif şəhərlərin merləri və şəhər şuralarının üzvləri, ABŞ-ın Daxili Təhlükəsizlik Nazirliyinin Los-Anceles nümayəndəliyinin aparıcı əməkdaşları, Dövlət Departamentinin təmsilçiləri, xarici ölkələrin Los-Ancelesdə akkreditə olunmuş baş konsulları, Los-Ancelesin xristian, yəhudi, müsəlman və digər dini icmalarının nüfuzlu din xadimləri, KİV təmsilçiləri və digər şəxslər iştirak edib.

Şuranın maliyyə dəstəyi ilə ABŞ-ın Çapman Universitetinin həyata keçirdiyi "Dünyada və postsovet məkanında dondurulmuş münaqişələrə dair konfransın təşkili" layihəsi çərçivəsində professor Ceyms Koynun müharibələr və dondurulmuş münaqişələrə həsr edilmiş elmi əsəri dərc edilmişdir. Kitab postsovet məkanındakı dondurulmuş münaqişələr, Gürcüstan, Ukrayna, Moldova və Ermənistan-Azərbaycan münaqişələrinin tarixi, hazırkı vəziyyəti və beynəlxalq hüququn normalarının təhlilindən bəhs edir.

Yekun

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının qeyri-hökumət təşkilatlarına dövlət dəstəyi Konsepsiyasından irəli gələn məsələlərin həlli istiqamətində fəaliyyət göstərməklə ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyətinin möhkəmləndirilməsi işinə öz töhfəsini vermişdir. Növbəti illərdə Şura, milli QHT-lərin idarəçilik təcrübəsinin zənginləşdirilməsini, habelə QHT-lərdə səmərəli idarəçilik vərdişlərinin formalaşdırılması, elektron xidmətlərin təkmilləşdirilməsi, yeni elektron resursların yaradılması, QHT sektorunun inkişafına yönəlik layihə və proqramların hazırlanması və onların həyata keçirilməsi, beynəlxalq təşkilatlar və xarici QHT-lərlə əməkdaşlığın gücləndirilməsi, QHT-lərin ictimai nəzarət funksiyalarının gücləndirilməsi və digər bu kimi vacib məsələlərin reallaşdırılmasını nəzərdə tutur.